Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 109 (1359) ♦ Вівторок, 18 червня 1996 року ♦ Ціна договірна

НЕ БАЧИТИ – ОЗНАЧАЄ ВІДДАЛЯТИ ПЕРСПЕКТИВУ

(З виступу Голови Верховної Ради України Олександра Мороза на зустрічі з заступниками голів районних держадміністрацій з питань економіки 11 червня 1996 року)

Нині Верховна Рада завершує розгляд проекту Конституції України. У цей період необхідно виправити «вузькі місця» проекту, слабкі його сторони, які так виразно проглядаються.

Щоб Верховна Рада могла прийняти нову Конституцію, як це передбачено чинною Конституцією й, до речі, Конституційним договором, треба вирішити питання про процедуру розгляду проекту у другому читанні. Адже Регламент сьогодні не визначає процедурні норми, які стосуються безпосередньо розробки проекту нового Основного Закону. Тому ми користуємося нормами, які стосуються прийняття будь-якого законопроекту. Але Конституція — закон особливий, в цьому характерність ситуації. У Верховній Раді була вже дискусія щодо цього. Поки що депутати не дійшли згоди у визначенні процедури.

(Закінчення на 2-й стор.).

Незабаром до нас нагряне гривня?

Національну валюту України — гривню — буде запроваджено цього року, сказав Президент України Леонід Кучма в п'ятницю під час відвідування колективного сільгосппідприємства «Малинське» (Житомирська область).

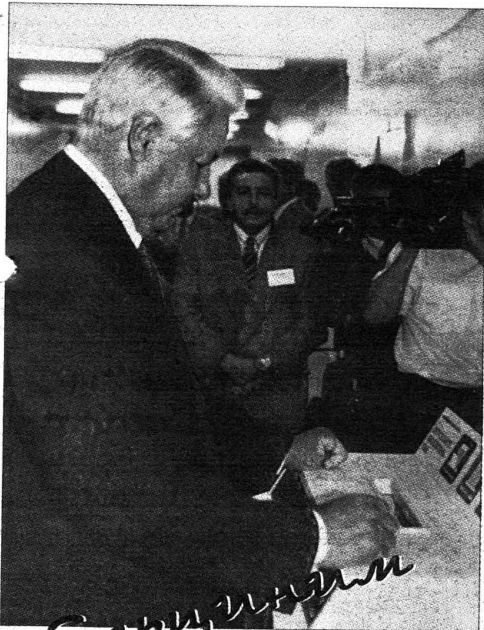
У бесіді з працівниками підприємства Президент підкреслив, що грошова реформа не матиме конфіскаційний характер. «Гривню запроваджуватимемо таким чином, щоб вона не перетворилася на папірці», — сказав він.

В інтерв'ю журналістам Л. Кучма підкреслив, що перед тим, як запровадити гривню, слід розв'язати проблему неплатежів.

Помічник Президента Валерій Литвицький заявив в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна», що нині склалися сприятливі умови для проведення грошової реформи, серед яких він назвав стабілізацію цін і сповільнення спаду промислового виробництва.

В той же час необхідно розв'язати, передовсім, проблему бюджетної заборгованості й поповнення стабілізаційного фонду, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».

РОСІЯ НА РОЗДОРІЖЖІ:

з Єльциним

чи з Зюгановим

У Російській Федерації відбувся перший тур виборів президента. Перший, бо найпевніше громадянам Росії доведеться ще раз прийти на виборчі дільниці. Остаточні підсумки голосування ще не підбито, проте Центрвиборчком РФ уже зробив кілька заяв, з яких випливає, що жоден з кандидатів не набрав більш як 50 відсотків.

Щодо лідерів, які змагатимуться у другому турі, то, схоже, їх прізвища вже відомі. Як і передбачали, президентську гонку продовжить нинішній глава Росії Борис Єльцин та лідер КПРФ Геннадій Зюганов, який на момент, коли верстався номер, поступався Єльцину тільки двома відсотками (відповідно 34,80 та 32,31 відсотка).

Справжньою сенсацією стало те, що третю позицію обійняв Олександр Лебедь — 15 відсотків, а лідер ЛДПР Володимир Жириновський — тільки п'яту. Можна зробити припущення, що з часу парламентських виборів ліберал-демократи втратили значну частку своїх прихильників. Звичайно, поки Центрвиборчком не оприлюднив остаточні результати, говорити про щось конкретне зарано. Але певні висновки вже можна зробити.

(Детальніше про вибори в Російській Федерації читайте на 3-й стор.).

Зустрічаємо високого гостя

Сьогодні розпочинається офіційний триденний візит Президента Республіки Киргизстан Аскара Акаєва в Україну.

Аскар Акаєв народився у листопаді 1944 року в селі Кизил-Байрак Кемінського району, киргиз. Доктор технічних наук, професор, академік АН Республіки Киргизстан.

(Закінчення на 6-й стор.).

У Білому домі — надійні друзі

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв Надзвичайного та Повноважного Посла Сполучених Штатів Америки Уїльяма Міллера на його прохання.

Такі зустрічі стали вже традицією, зазначив глава парламенту. Він поінформував американського дипломата про хід конституційного процесу в нашій державі. «Він іде непросто, але завершений буде успішно, — сказав Олександр Мороз. — Сподіваюся, що Основний Закон буде прийнято до Дня Незалежності України».

«Іншого шляху немає», — вважає Прем'єр-міністр України і пропонує напрями реалізації економічних реформ

Як уже повідомлялося, 14 червня ц. р. Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко виступив перед слухачами Інституту підвищення кваліфікації Академії державного управління при Президентові України.

У своєму виступі, «першому публічному», як підкреслив Павло Іванович, він зосередив увагу на тих проблемах, які постали перед урядом, і шляхах їх розв'язання.

(Закінчення на 4-й стор.).

НЕ БАЧИТИ — ОЗНАЧАЄ ВІДДАЛЯТИ ПЕРСПЕКТИВУ

(Початок на 1-й стор.).

У змісті проекту, прийнятого в першому читанні, багато суперечливих норм, які стосуються і соціальних гарантій громадян, і організації державного управління, і статусу Президента, і судової влади. Зокрема, якщо ми хочемо організувати державне життя на демократичних засадах і так, щоб представник влади на своєму місці почувався впевнено, то слід передбачити необхідні для цього умови в Основному Законі. Незалежно від того, яким чином обирається керівник району — прямими виборами чи Радою (а я прибічник того, щоб обирався Радою), він повинен бути і керівником представницького органу, і керівником виконавчої структури цього органу, і виконувати функцію представника держави на місці. Тоді буде порядок. Тоді ця людина працюватиме спокійно, вона не оглядатиметься на те, подобається вона вищому чиновнику чи ні. Вона керуватиметься у своїй діяльності законом, знаючи свої права і обов'язки.

Потрібно чітко виписати статус самоврядного органу на базовому рівні, тобто в селі, місті і на регіональному рівні — обласному, районному. Без визначення, скажімо, статусу самоврядного району в місті, без основи самоврядності: бюджету, комунальної власності, — про яку владу можна говорити на рівні, безпосередньо наближеному до людей?

Ось такі поки що не з'ясовані або не чітко з'ясовані питання і мають стати предметом обговорення проекту Конституції в другому читанні.

Стосовно Генеральної прокуратури. Звуження її функцій за нинішніх умов вважаю неприпустимим. Так само неприпустимо ставити судову владу в залежність від виконавчої влади.

Де об'єктивно може проявитися порушення закону? Під час здійснення владних повноважень. Стосовно громадянина чи іншого суб'єкта правовідносин влада здійснюється перш за все виконавчими структурами. Бо законодавча влада власне і обмежується парламентом, йому не підпорядковані ні обласні, ні районні представницькі органи, ні органи виконавчої влади на місцях.

Владою, яка спирається на матеріальну основу, на фінансові ресурси, яка проводить кадрову політику, — є виконавча влада. Тому й порушення закону трапляються саме там. Це природно. Отже, судова влада, котра дає оцінку діям в разі порушення законів представниками цієї гілки влади, має бути незалежною. Коли ж вона формується «з подання» виконавчої влади (та ще й під наглядом залежної від виконавчої влади магістратури), то суд чинитиме так, як йому «порадять» . Тоді говорити про незалежність судової влади, про демократичний розвиток суспільства не варто.

У Конституції не повинно бути норм, які можна тлумачити по-різному. Там має бути все написано вичерпно ясно. Якщо передбачене право Президента видавати універсали, то треба визначити, що вони означають. З історії відомо, що універсали при Центральній Раді випускали як документи політичні, як побажання, як наміри. Причому це були універсали представницького органу, а не виконавчої влади. А якщо ми посилаємося на універсали Богдана Хмельницького чи інших гетьманів, то слід знати: це були універсали органу, який уособлював і представницький орган, і виконавчу структуру, в основному військову. І мали вони, переважно, теж політичний характер. Отже, потрібна абсолютна ясність, щоб не було посягань представників влади на невластиві функції.

Коли Олександр Ємець у першому після призначення його віце-прем'єром інтерв'ю каже, що його основне завдання — прийняття Конституції, то цього не можна нічим пояснити. Де записано — в Конституції, в Конституційному договорі чи в якомусь іншому законі, що уряд займається прийняттям Конституції?

На підготовку Конституції негативно впливає втручання тих, у чию компетенцію не входить ця справа. В тому складність ситуації, головна причина гальмування конституційного процесу.

Як ви знаєте, довкола проекту чимало дискусій. Одна з них, яка має бути держава: парламентсько-президентська чи президентсько-парламентська? На мій погляд, головне — не назва, а чітко і ясно виписані функції гілок влади. Визначити, що буде найкраще для України, подивитися як у сусідів продумано. В Угорщині, наприклад, парламент формує Кабінет міністрів, обирає президента, який представляє державу, втручається в політичне життя. Водночас він не наділений такими функціями, що їх передбачено в нашій Конституції для Президента. Та це аж ніяк не знижує повагу до цієї людини, до її високої посади. Подібна практика у Австрії, Німеччині, в більшості країн Європи. Принаймні скрізь на чільне місце у виконавчій владі виведено уряди. Не може бути в одній державі два уряди, з двома величезними апаратами, як у нас: у президента і КМ.

В Конституції обов'язково слід розмежувати функції гілок влади, не допустити, щоб вона була конфліктна, була джерелом протистояння. Коли на одному правовому полі поставити два суб'єкти влади, то конфлікти неодмінно поставатимуть. Це закономірність. Чим регулюватимуться правовідносини: законом чи указом? Ми сьогодні постійно стикаємося з такими конфліктами.

Візьмімо земельні відносини. Як вони регулюються? На основі Земельного кодексу чи указу Президента і постанов Кабінету міністрів? Але ж усім відомо, що закон, законодавчий акт вищий за будь-який указ чи постанову.

Доти, доки чітко не будуть розмежовані функції між гілками влади й доки кожна не займатиметься лише своїми справами, «крайніми» будуть суб'єкти правовідносин. Той самий господарник, підприємство чи громадянин.

Погляньмо на приклади з життя.

Маємо третього прем'єра за неповні два роки. Не аналізую причини звільнення Є. Марчука. Та чи варто говорити, що для керування господарством держави треба принаймні мати змогу впливати на добір та розстановку кадрів. Коли прем'єр-міністр із радіо та преси дізнаватиметься про ті чи інші кадрові зміни в ланках державної виконавчої влади, то який він тоді прем'єр? Як він питатиме з підлеглих за роботу і чи можна його самого питати?

На жаль, таких прикладів немало. Йдеться про об'єктивний бік справи, про те, що в Конституції, законі мають бути розписані повноваження, функції усіх чинників влади. І яка форма правління буде: президентсько-парламентська чи парламентсько-президентська, з'ясується зі змісту функцій.

Аналізуючи ситуацію, що склалася довкола конституційних питань, треба чітко усвідомлювати: справжні мотиви загострення політичних дискусій в суспільстві лежать у сфері економіки. Я розумію, якби сьогодні було вчасно виплачено достатню зарплату, пенсії, то люди не зважали б на жодні суперечки, можливо, навіть хвалили б владу.

Економіка наша, на жаль, й надалі перебуває у глибокій кризі. Всілякі твердження про ознаки поліпшення ситуації за останні два роки не мають достатніх підстав. Мушу про це сказати, бо це — правда.

На основі результатів господарювання в першому кварталі та й досі постає питання: яким курсом рухається економіка? Тим, що визначено в доповіді Президента в жовтні 1994 року? Ні, не тим. Тим, що випливає з програми Кабінету міністрів? Теж ні. Отже потрібна корекція економічної політики, хоч би задля приведення її у відповідність зі згаданими орієнтирами.

Спад економіки відбувається на тлі стрімкого зростання зовнішнього боргу України. На 1 січня 1994 року він становив 4,5 млрд. доларів США. За 1994 рік борг зріс на 0,6 млрд. За 1995 рік — ще на 2,8 млрд. доларів і наближається до 7,9 млрд. доларів. За чотири місяці нинішнього року збільшився ще на 157 млн. доларів США.

8 млрд. зовнішнього боргу — це ще не трагедія для держави. Та якщо це відбувається на тлі загального спаду виробництва і тенденції розвиваються гірше, ніж три роки тому, то це має викликати занепокоєння. Бо якщо вийдемо за критичну межу, коли економіка не забезпечить обслуговування боргу, тоді держава втрачає свою незалежність, насамперед економічну, а далі й політичну.

Стихія тривалого спаду виробництва вкрай розбалансувала живий економічний організм України, спричинила значні диспропорції. До основних з них можна віднести такі.

Перша диспропорція — між темпами зростання оптових і споживчих цін. Перші з них зросли за п'ять років у 250 тисяч разів, а другі — у 118 тисяч.

Друга диспропорція — між темпами зростання цін виробників у різних сферах виробництва. Зокрема, в динаміці цін між промисловістю, сільським господарством та будівництвом. Продукція промисловості йде за цінами, неспівмірними з тими, які формуються в інших галузях. Тим самим блокується купівельна спроможність у галузі сільськогосподарського виробництва, а з другого боку, блокується промислове виробництво, бо воно зупиняється через неможливість реалізувати продукцію. Наслідок такої ситуації: сферу промислового виробництва зруйновано майже цілком, а сільське господарство перебуває в такому критичному стані, що значне поглиблення кризи в недалекому майбутньому практично неминуче.

Третя диспропорція — між рівнем інфляції й доходами більшості громадян. Майже в п'ять разів знизився реальний рівень життя людей. Доходи компенсуються якоюсь мірою за рахунок індивідуальної трудової діяльності — отих «човників», що їздять за кордони з валізами, людей, що «закопалися» в землю, у свої городи тощо. Але все одно спад життєвого рівня надзвичайно стрімкий.

Іншим наслідком цієї ситуації є майже триразове скорочення за п'ять років фізичних обсягів роздрібного товарообороту і затоварення виробників. Якщо проаналізувати структуру товарообороту, то з'ясується, що і в промисловій, і навіть в непромисловій, групі товарів панує імпорт.

Утворилося замкнене коло: виробники не виробляють товарів, бо їх не бере торгівля, а торгівля, у свою чергу, цього не може робити, бо немає реалізації. Населення не купує товарів за браком коштів, а їх немає, бо не діє виробництво і не виплачується заробітна плата.

Четверта диспропорція — між рівнем зростання цін та прибутками підприємств. Оптові ціни у промисловості за чотири роки зросли в 75 тис. разів, а прибутки за цей час зросли лише у 8,5 тис. разів.

Потребує вдосконалення бюджетна політика. Скорочення дефіциту бюджету на 1995 рік було досягнуто значною мірою за рахунок невиконання бюджетних зобов'язань. Якщо, скажімо, лише вчасно провадили б виплату зарплати, то це привело б до зростання дефіциту бюджету щонайменше на 14—18 відсотків. Фактична заборгованість у зарплаті зростає прискореними темпами, набирає необоротного характеру. За незмінності нинішньої економічної політики ми не виберемося з цієї пастки.

Аналіз технічного рівня основних галузей народного господарства свідчить, що технологічне відставання в економіці України поглиблюється. Відбувається не тільки скорочення наукоємних виробництв, в тому числі за рахунок різкого скорочення виробництва, і зменшення частки прогресивних технологій майже в усіх сферах економіки. Брак коштів призвів до того, що інноваційна діяльність або зовсім не здійснюється, або провадиться власними силами, тобто промисловість неспроможна виконувати науководослідні та дослідницько-конструкторські роботи.

Спостерігається зменшення питомої ваги продукції машинобудування. В загальному обсязі промислового виробництва в 1995 році продукція машинобудування становила 16 відсотків проти 26 у 1991 році. Це засвідчує деградацію промисловості, бо одночасно надмірно високими темпами зростає частка сировинних та напівсировинних галузей. Результати роботи протягом останніх п'яти місяців показують, що змін на краще не передбачається.

И надалі працює попередня схема з орієнтацією на експорт сировини. Валютні ресурси нам дають експортні виробництва — хімічна промисловість і металургія. Це енергоємні виробництва, сюди «вливається» левова частка імпортованих газу, нафти, електроенергії. Продукція йде за кордон, збиває там ціну, виручка повертається не вся, її не вистачає для відтворення виробництва, на придбання того ж газу. Отже, на покриття потреб галузі знову беремо кредит на Заході, розраховуємося за газ з Росією, і знову все повторюється. А те, що мало бути пов'язане з базовими галузями виробництва, — легка промисловість, сільське господарство, переробка, — не працює, структурні деформації в економіці наростають, власний товаровиробник не захищається, люди залишаються без роботи.

Ми переживаємо своєрідний момент істини: або, змінивши економічну політику, будемо жити в державі, яку поважатиме світ, або станемо вічним боржником, вічним сировинним додатком, вічним сателітом інших держав.

Тому й кажу: треба скоригувати економічну політику хоч би до засад, проголошених Президентом у жовтні 1994 року. За три місяці до того Верховна Рада затвердила основні засади і напрями економічних реформ у період кризи. Змістом філософія реформ Президента багато в чому повторювала програму Верховної Ради. Зважаючи на це, сесія підтримала Президента. Нагадую це не тому, що хотів би якимось чином дошкулити главі держави. Він теж у скрутній ситуації. Але ж висновок зрозумілий: корекція економічного курсу потрібна сьогодні, бо завтра буде пізно.

Необхідно визначити основні напрями структурної перебудови, обсяги і джерела покриття затрат, сформувати механізм обігу цінних паперів і з його допомогою спрямувати інвестиції у відповідні галузі, зробити грошову реформу. Цінова, кредитна, податкова політика має бути інструментом створення сучасної економіки, утвердження власної держави.

Можна, звичайно, пред'явити претензії до Верховної Ради. Вона не встигає із сучасним законодавством. Це помітно. Але ж це не означає, що в різних сферах суспільного життя треба йти навпростець, поза законами, пояснюючи беззаконня сентенціями на зразок «життя вимагає» ... або «процес пішов...»

У чому труднощі для Верховної Ради, чим відрізняється нинішня Верховна Рада від тієї, що була в попередньому скликанні? Відрізняється багато в чому. 1990 року в нас була інша економічна система, було інше суспільство, не було, наприклад, ще класу підприємців. Верховна Рада відбиває в собі всі ті зміни.

Є серед депутатів і банкіри, і підприємці, і представники різних відомств. Вони захищають часто корпоративні інтереси. Суспільство політично не структуроване, не випадково з двадцяти депутатських груп і фракцій лише чотири сформовано на партійній основі. Решта — за інтересами. І голосують члени однієї депутатської групи часто по-різному, передбачити їхні «ходи» іноді неможливо. Об'єднати їх на основі політичного інтересу, навіть на грунті відповідальності за свої рішення надзвичайно важко.

Два роки значна частина депутатів наполягає на тому, щоб наступні вибори були на пропорційній, або хоча б на змішаній основі, щоб можна було посприяти зміцненню партій, щоб у Верховній Раді, уряді переважали політичні сили, підтримувані більшістю виборців. Тоді буде відповідальність і порядок.

Отже, говорити про високу ефективність роботи Верховної Ради не можна. Проте, порівнюючи з парламентами інших країн, вона працює не менш продуктивно. За два роки ми розглянули 1300 питань, прийняли 306 законів і 686 постанов. А прийняття кожного законодавчого акта — непроста, складна робота. Адже кожне його положення має бути звірене з усім правовим полем, з міжнародними актами. На часі — прийняття ряду підготованих складних законів, які стосуються життєво важливих питань, і насамперед економіки.

Все визначається часом, узгодженням позицій гілок влади, співвідношенням темпів намагань трансформації суспільства і об'єктивними можливостями таких змін.

Не бачити цього — означає віддаляти перспективу.

РОСІЯ НА РОЗДОРІЖЖІ:

з Єльциним чи із Зюгановим

Перший тайм уже відіграли. Переможця визначатимуть у другому

(Початок на 1-й стор.).

Цілу ніч в інформаційному центрі Центральної виборчої комісії Російської Федерації більше тисячі російських та іноземних журналістів відстежували останні дані про результати й хід голосування в усіх регіонах Росії. Тривали численні прес-конференції ЦВК, політологів, соціологів; аутсайдери президентського марафону з готовністю роздавали інтерв'ю найспритнішим бажаючим.

Цілісну й повну картину ЦВК представить лише 19 червня. Але вже 16-го було цілком зрозуміло: президентські вибори в Росії відбулися. Політична самосвідомість росіян досягла апогею ввечері після численних нагадувань через засоби масової інформації: «Виборчі дільниці зачиняються з 22-ї години, а дачні ділянки відчинені завжди». Або таких: «Голосуй, Іванушко, а то козликом станеш». Щоправда, місцеві дотепники додають: «Проголосував, Іванушко, — ме-е-е».

За твердженням голови Центрвиборчкому пана Рябова, учора вибори відбулися вільні, демократичні, згідно з законом. У ряді районів було встановлено порушення, за окремими фактами порушуватимуть кримінальні справи, але хід голосування від цього не залежав. За процедурою стежили 1200 іноземних спостерігачів. За останнім повідомленням ЦВК, на 9-ту годину за московським часом ситуація була така: в результаті підрахунків 51 млн. голосів (відсоток опрацьованих бюлетенів становить 72%), на першому місці Борис Єльцин — 34,3%, на другому — Геннадій Зюганов, 32,5%, на третьому — Олександр Лебідь, 15,43%, на четвертому — Григорій Явлінський, 7,76%, на п'ятому — Володимир Жириновський, 6,35. Отож, розрив між двома лідерами мінімальний. До того ж, «єльцинська лінія» у виборчій таблиці стабілізується, а в Геннадія Зюганова поволі, але зростає (надходять дані з тих регіонів, які вважаються антиєльцинськими). Аналітики стверджують, що до другого туру лідери так і перейдуть з незначним відривом, причому Єльцин буде перший.

Зранку 17-го Борис Єльцин звернувся до співвітчизників із закликом підтримати в другому турі реформи й рух уперед. Він не приховує невдоволення результатами першого туру, бо сподівався на перемогу вже 16 червня. У другому турі переможця визначатимуть не тільки лідери, а й особистість третього в «турнірній таблиці» — сенсації виборів-96 генерала Олександра Лебедя. Уже сьогодні глава держави прикидає, на кого з аутсайдерів він може спиратися, щоб здобути лідерство в другому турі. Найбажанішою особою є, звичайно, Лебідь. Насамперед від позиції генерала залежатиме перемога або поразка Єльцина, і всі це добре розуміють.

«Будемо сподіватися, дуже сподіватися, що в останньому турнірі все-таки переможемо. Добре почали. Перший тайм майже блискуче... Були, були в нас моменти для того, щоб узяти ворота... Кінцівку зустрічі взагалі-то провалили... Посправжньому... Сили вичерпано. Складно виграти в супротивника, дуже організована команда... Були, були провали...» — це з коментаря матчу між футбольними командами Російської Федерації і Німеччини, за яким уважно стежив у день виборів Борис Єльцин.

Зранку 16 червня на виборчій дільниці нинішній Президент Росії запевнив журналістів, що не виграти він просто не може, «не має права». Одне слово, він твердо вірить, що «візьме ворота». Борис Миколайович поділився планами на день. Крім виборів, уболіватиме за російську збірну: «Я переконаний, що вона виграє».

Чим закінчилася гра, читачі зрозуміли з вищенаведеного коментаря. Схоже, він найточніше передає не лише моменти футбольної гри, а й хід виборчих змагань між двома «нападаючими» Борисом Єльциним і Геннадієм Зюгановим. Однозначно прогнозуючи свою перемогу через засоби масової інформації, на зустрічах з виборцями, через наочну агітацію, зокрема рекламні плакати, якими була обвішана вся Москва навіть 16 червня, Борис Миколайович не тільки тішив власний гонор щодо повторного президентства, а й приспав частину потенційного електорату: наш і так переможе, тому можна не поспішати з дач на виборчі дільниці. А це — великий провал у єльцинській «грі».

Під час голосування в консульському відділі посольства Російської Федерації. Прийшли робітники спільних підприємств, ті, що у відрядженні та у відпустці.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

Прихильники єдиного кандидата від патріотичної опозиції Геннадія Зюганова цієї неділі власними городами знехтували: очевидно, майбутній урожай становить нікчемну частку в матеріальному добробуті, гарантованому перемогою Геннадія Андрійовича, і тому дружні шеренги виборців «червоної орієнтації» з самого ранку атакували виборчі дільниці столиці. Ми побували на кількох з них.

У Хамовниках (район Остоженка) голоси за «старе майбутнє» (якщо хочете, за «нове минуле») віддавали такі знаменитості, як Рижков, Стерлігов, Руцькой. Екс-віцепрезидент заявив: «Час уже зайнятися ділом. Люди хочуть жити нормально. У нас одна мета: від руйнування до творення, від Єльцина до Зюганова. У Єльцина агонія, агонія того, хто не виправдав народних надій. Це боротьба між старим і новим».

За Руцьким, нове уособлює, звичайно, Геннадій Зюганов. Однак не всі виборці поділяють думку генерала. Відповіді москвичів під час бліцінтерв'ю на Арбаті не відзначалися різноманітністю, хоча ми підходили до людей різного віку й соціального становища: від елітарної зовнішності до очевидних бомжів. І студенти, і літні москвичі однозначно за Єльцина хоча б тому, що «бідолашний російський народ за традицією з двох бід вибирає меншу».

До речі, за що голосували самі претенденти, кидаючи бюлетені в урни зранку 16-го? Єльцин — за Росію, з вірою у власну перемогу, Геннадій Зюганов — за Росію, Вітчизну, народ, також з вірою в перемогу, але з недовірою до тих, хто підраховує голоси, Святослав Федоров голосував за здоровий глузд, Олександр Лебідь — за красиву, горду, багату Росію. Михайло Горбачов голосував не за що, а за кого: за найдостойнішого кандидата в цьому списку.

На правильний вибір росіян сподіваються не тільки претенденти. Прем'єр Віктор Чорномирдін вважає, що після нинішніх виборів у Росії, нарешті, настане можливість спокійно працювати. Патріарх Московський і всієї Русі Олексій (до речі, вперше у Свято-Даниловому монастирі було встановлено виборчі урни) благословив усіх православних на «вибір не особи, а шляху, яким піде Росія».

Цього разу Росія, щедра на сюрпризи під час таких актів, у принципі була прогнозованою. Єльцин виграв там, де мав програти Зюганов, Зюганов лідирував там, де Єльцин був приречений на поразку. Політична ситуація чітко вимальовується на географічній карті: північ Російської Федерації, Урал — єльцинська територія; південь, Алтайський край, Єврейська автономна область — зюгановська. Цей «географічний» поділ проглядався ще зранку 16-го, коли о 10-й годині ЦВК подала дані про хід виборів на Далекому Сході і в Сибіру. Але вже на 14 годину, коли по всій Росії проголосували 15,5 млн. виборців (це приблизно 16,5 відсотка), цілком чітко став проявлятися так званий «червоний пояс» — області, де традиційно орієнтуються на комуністичні цінності: Бєлгородська, Брянська, Владимирська, Воронезька — центральна частина Росії.

Близько другої години ночі «червоний пояс» став ще яскравішим: Геннадій Зюганов освоїв, як висловився аналітик ЦВК Дмитро Орєшкін, території на схід від Брянської області, а Нижньогородська область, навпаки, посиніла (синім на електоральній карті ЦВК позначено здобутки Єльцина).

Останні дані і докладніший аналіз виборчого марафону — у наступних випусках «ГУ».

Людмила КОХАНЕЦЬ, Світлана ПИСАРЕНКО,
спеціальні кореспонденти «ГУ»
(з Москви телефоном).

Вибір: із двох бід — меншу

СХОЖЕ, велика Росія стомилася від великих експериментів. Перші демократичні вибори президента Росії на Бєлгородщині відбулися без ексцесів. Але чи стануть їх результати політикою здорового глузду, а не приводом для чергового страшного і безжалісного бунту, багато хто з тих росіян, з якими мені доводилося спілкуватися в день виборів, однозначно сказати не міг. Адже вибори в Росії — це завжди більше, ніж вибори.

Переконався в цьому відразу, як тільки в'їхав на околицю міста. «Даішник» перевернув мій автомобіль мало не догори дном. Ані журналістське посвідчення, ні відповідний документ про відрядження на нього не вплинули. Не знайшовши бомби в салоні, він узявся шукати її в моїх паперах. Пояснив, що цей день для нього не свято демократії, а тому...

Не менш красномовні були й офіцери міліції. Втім, це лише штрих до портрету події. Основні лінії, мабуть, в іншому. Хмари політиків, багатослівні обіцянки лідерів лише дратують росіян. Вони стомилися, а тому голосують скоріш за все для того, щоб швидше припинилося це безладдя, яке називається постійними виборами.

В обласній виборчій комісії мені повідомили, що активність виборців уже з перших годин голосування була вища порівняно з «думськими» виборами. Пояснюється це тим, за словами членів комісії, що нинішні вибори є найважливішими в новітній історії Росії, останнім і вирішальним боєм. Після них Росія нарешті знайде свою дорогу в наступне тисячоліття. Про те, яка вона буде, охочих відповісти на це запитання серед високопоставлених чиновників обласної адміністрації не знайшлося. А прості росіяни сподіваються: буде щасливіша. Хоча дивляться у завтрашній день не без тривоги.

Поширена думка, що життя в Росії багато краще, ніж в Україні, — вочевидь перебільшена. Бєлгородщина завжди була одним з найбільш стабільних російських регіонів. Проте нині переживає такі самі проблеми, що й ми. Неплатежі, заборгованість у зарплаті, зупинка багатьох підприємств, низький рівень життя переважної більшості населення. А тому люди мало задоволені такою політикою нинішньої влади. І все-таки більшість із тих бєлгородців, з котрими розмовляв, голосують саме за цю політику, за нинішнього Президента.

—Я не можу пишатися своїм Президентом, — довірливо сказав один з керівників обладміністрації. — Але й не ризикну проголосувати за когось іншого. Бо не впевнений, що в країні не розпочнеться чергова перебудова. Нам усім потрібна стабільність.

Іншими словами, голосуючи за Єльцина, росіяни обирають не так найкращого президента, як найменш небезпечного. Втім, не тільки для Росії, а й для України. Це не раз підкреслювали мої співрозмовники. Ставлення у них до нашої держави цілком шанобливе. Але, відверто кажучи, й незрозуміле. Не розуміють, чому ми хочемо бути незалежною державою, і кажуть, що в наступне тисячоліття слов'янські народи мають ввійти якщо не однією державою, то єдиним політичним і економічним союзом...

Микола КОСИЙ.

Бєлгород–Харків.

АЛЕ ГОЛОВИ БУЛИ ТВЕРЕЗІ

У Рудні-Цаті виборчу дільницю розмістили... у старенькому, здається, єдиному на все село, магазині. Про це я, щоправда, дізнався випадково: зупинив редакційну машину, щоб купити пляшку мінеральної води. Здивувався великій кількості людей у тісному приміщенні.

—Хліба чекаєте? — запитав, бо його справді не було на порожніх полицях.

—Та ні, – пояснили, — голосуємо...

У кутку, біля дверей, помітив двох сільських керівників з урною для голосування. На прилавку бабусі викреслювали прізвища кандидатів у президенти. На ганку чоловіки, які вже зробили вибір, обгрунтовували його так:

—Дохазяйнувалися! Навіть горілки в день виборів не привезли!

У Рудні-Цаті в основному люди віддавали свої голоси за Геннадія Зюганова. І значний відсоток їх додався якраз тому, що місцева влада, яку в районі очолює колишній секретар райкому КПРС, посприяла, щоб у людей в день виборів був відповідний настрій.

Здається, Президент Б. Єльцин за кілька днів до виборів не випадково увільнив главу обласної адміністрації Брянської області Володимира Барабанова: зюганівська команда потужно переважила в регіоні президентську. Остання, власне, чи й працювала. Майже щороку на Брянщині змінювали губернатора. А у всіх селах, де побував, ділили осередки компартії. А що ж ЛДПР, «Вибір Росії»?

—У райцентрі якісь їхні представники, звичайно, є, – розповів глава Чуровицької селищної адміністрації Сергій Первой. — Та в нашому селищі їх прихильників нема. Ось жириновці думали зібрати напередодні виборів мітинг. Але ніхто на нього не прийшов. Жириновський у нас набере, певний, дуже мало голосів...

У далеких від обласного центру Чуровичах розповсюджували агітлистівки лише про Єльцина та Зюганова. За інших кандидатів чуровичівці дізнавалися лише з телевізійних передач.

У Нових Юрковичах на виборчій дільниці побачив спостерігачів лише від комуністів та аграрників. Старший дільничний міліціонер заборонив мені з ними розмовляти, доки не візьму письмового дозволу в керівництва району.

—А ви ж, якщо не таємниця, за кого голосували? – запитав його.

—Я — за президента. За свого, – багатозначно посміхнувся лейтенант.

Колишній партизан-федоровець Василь Шевцов був відвертіший. Він вважає, що на місцях реформи саботують, демократією скористалися передовсім нечисті на руку люди. У їхньому лежачому колгоспі декотрі навіть устигли придбати по три автомашини.

—Я все ж за Єльцина. Він починав, — каже ветеран. - То нехай і виконує те, що обіцяв...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Брянська область.

«ІНШОГО ШЛЯХУ НЕМАЄ», —

ВВАЖАЄ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ І ПРОПОНУЄ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ

(Початок на 1-й стор.).

«Перехід від констатації до конкретної реалізації економічних реформ», — так він охарактеризував завдання, поставлені перед Кабінетом міністрів. І наголосив: «**Жодних підстав для розмов про зміну курсу немає**».

На даний момент визначено 6 основних напрямів діяльності Кабміну. На думку Павла Лазаренка, перше і вельми істотне завдання — питання наповнення бюджету, бо протягом двох останніх років кошторис держави приймали незбалансований, він містив у собі прихований дефіцит коштів. Більший розмір дефіциту прийняти не мали права, бо Україна узяла певні зобов'язання перед міжнародними фінансовими інстанціями. Водночас у кошторисі поточного року не було враховано заборгованість держави перед працівниками бюджетної сфери за 1995 рік і джерела її погашення. За станом на 1 червня заборгованість перед працівниками цих установ становить 43 трильйони карбованців. Ще 20 трильйонів держава заборгувала військовикам. У цілому в народному господарстві ця цифра зросла до 242 трильйонів карбованців.

Окрім того, на неплатежі істотно вплинуло те, що до бюджету не закладали кошти, потрібні для оплати енергоносіїв для тих категорій населення, які мали визначені законодавством відповідні пільги. Отож Прем'єр-міністр вважає, що потрібно раціональніше використовувати бюджетні надходження. «Отримуємо мізер, а живемо на широку ногу», — з жалем констатував Павло Іванович.

І пошук резервів розпочато. Зокрема, протягом перших 10 днів підписано ряд постанов і розпоряджень. Так, одною з постанов, яка понад 7 місяців визрівала в Кабінеті міністрів, штат галузевих міністерств і державних комітетів буде скорочено на 10200 чоловік. Окрім того, жорстко лімітовано кількість легкових автомобілів, що дасть можливість заощадити казні 10,9 трильйона карбованців.

Інша постанова визначає чітку кількість працівників обласних і районних держадміністрацій і фонд їх зарплати. Структурні зміни і скорочення зачеплять і апарат Кабінету міністрів.

Напрошується висновок: новий Прем'єр-міністр насамперед вирішив навести порядок у державних установах, зокрема в органах виконавчої влади.

Схоже, «не обійдуть» увагою і тих, хто сьогодні має пільги. Так, Павло Лазаренко наголосив, що за останні півтора року було внесено 14 змін і доповнень до різноманітних постанов і законів, які значно розширили коло пільговиків. Лише пільговою енергетикою користується 14 мільйонів чоловік, вартість якої за курсом на 1 червня обходиться державі в 65 трильйонів карбованців. Зміни в цьому напрямі дадуть змогу зменшити видатки на 18 трильйонів карбованців.

Павло Іванович звернув увагу й на те, що численні пільги надано наказами міністра охорони здоров'я, що дає змогу декотрим отримувати платню від 180 до 200 мільйонів карбованців за середньої зарплати в 40 мільйонів.

«Де брати кошти?» — таке питання поставив Прем'єр-міністр і докладно відповів на нього. Зокрема, він зауважив, що емісійний шлях Україні не підходить, бо високу ціну довелося заплатити за погашення інфляції, яка за травень становила 0,7 відсотка. Отже розкручувати її знову немає ніякого сенсу. По суті, це була своєрідна відповідь прихильникам монетаристського шляху реформ, які побоювалися, що з приходом нового Прем'єра відбудеться зміна курсу. Павло Лазаренко твердо наголосив на тому, що ніхто емісійний верстат не вмикатиме. А тому основну увагу буде приділено роботі з цінними паперами. Поки що за річного плану в 150 трильйонів карбованців від їх продажу отримано лише 50 трильйонів. Інше джерело грошових надходжень — міжнародна фінансова допомога. Очікується близько 200 трильйонів карбованців валютних надходжень від різних світових інстанцій. Щоправда, як підкреслив Павло Іванович: «Держава практично не одержала жодного карбованця фінансової допомоги. Щоб виправити це становище, буде поліпшено роботу апарату уряду».

Усі ці заходи уряду спрямовано насамперед на погашення заборгованості щодо виплат зарплат і пенсій. Держава заборгувала бюджетам місцевих рівнів 51,1 трильйона карбованців. У цьому зв'язку в Кабінеті міністрів проведено нараду з керівниками областей. З'ясовується, на дотації претендують лише 6 із 25 регіонів нашої держави. Отож, зауважив Павло Лазаренко, протягом двох місяців можемо скоротити заборгованість. Затримки виплат становитимуть щонайбільше 15—30 днів.

— Неемісійних джерел ліквідації заборгованості немає, тому обіцяти цілком погасити заборгованість не можемо, — наголосив Прем'єр-міністр.

До речі, зміни стосуватимуться й механізму виплати відпускних.

Захист і підтримка вітчизняного товаровиробника — такий наступний напрям діяльності нового уряду нашої держави. Цьому напряму буде підпорядкована й митнотарифна політика. Для прикладу Павло Лазаренко звернув увагу, що основні надходження до бюджету давало виробництво тютюну та алкогольних напоїв. Проте 216 підприємств різної форми власності поки що виробили горілки аж 7 відсотків від 1993 року. Отож недивно, що в торгових точках переважають алкогольні напої, вироблені за межами нашої держави і привезені комерційними структурами, які мали різноманітні пільги.

Чимало питань спричиняє робота неефективних підприємств, продукція яких не має попиту ані в нашій державі, ані за її межами. Це одна з причин зростання кредиторської заборгованості, яка нині сягає астрономічної цифри — 4,5 квадрильйона карбованців. Саме тому пріоритетне завдання уряду – реструктуризація підприємств, в тому числі через банкрутство. Нині Кабінет міністрів створив спеціальні групи, які вивчають ситуацію, щоб виробити цей механізм. Відповідальність за реструктуризацію підприємств різної форми власності покладено на галузеві міністерства.

Водночас уряд планує провести приватизацію деяких підприємств під конкретні інвестиційні проекти, до участі в яких будуть запрошені й іноземні, й вітчизняні інвестори. Плановано також ряд інших заходів.

Особливу увагу Кабінет міністрів приділить вугільній галузі та агропромисловому комплексу. Зокрема, ряд шахт буде відпущено в самостійне плавання, частині держава дотуватиме видобуток вугілля. Ряд шахт буде закрито, хоча паралельно вестимуться роботи із запуску нових лав.

Щодо агропромислового комплексу, то уряд планує підтримувати сільськогосподарське виробництво, в тому числі через оновлення машинно-тракторного парку, інвестиції в сільськогосподарське машинобудування.

На думку Прем'єр-міністра, треба нарешті провести паювання землі, надавши пай селянинові в натурі, щоб він знав: це — його власність.

І, підсумовуючи, Павло Лазаренко наголосив: «Пора споживацьких настроїв скінчилася. Іншого шляху в нас немає».

Володимир КОРОЛЮК.

Трамплін для красивого польоту

У Дніпропетровському аеропорту відкрито по-сучасному оснащений міжнародний аеровокзал. Завітавши з цієї нагоди до земляків, Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко подію назвав доброю. Адже відтепер Дніпропетровськ може сподіватися на постійні авіаційні рейси до найбільших міст Європи і світу, а це і жадані нові ділові та економічні зв'язки з передовими цивілізованими країнами.

Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко підтвердив у Дніпропетровську наміри уряду надати обертів економічним перетворенням у державі, що їх проголосив Президент Леонід Кучма. Мова йде і про прискорення приватизації, яку передбачається надалі здійснювати лише під конкретні інвестиційні програми, і про реструктуризацію підприємств. Головне, чого віднині прагнутиме уряд України: за рахунок гнучкої митної та податкової політики відродити вітчизняне товаровиробництво, аби Україна якнайшвидше посіла гідне місце в європейському та світовому співтоваристві, на яке вона справді заслуговує.

Отож, злітна смуга новітнього дніпропетровського аеропорту сприймалась учасниками урочистої події і як ознака давно очікуваного красивого польоту України та її народу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА (Укрінформ).

Під час відкриття аеропорту.

Береженого і Бог береже

Тернопільська область за травматизмом у виробничій і невиробничій сферах останнім часом має ліпші показники порівняно з іншими областями. Але і тут протягом року загинули 46 чоловік на виробництві і 1007 — у побуті.

Яким чином оберегти людину від того, аби вона необачно і передчасно не ступила на останній життєвий рубіж, щоби не сталася трагедія? Про це йшлося на регіональній науково-практичній конференції з питань безпеки життєдіяльності населення, яка завершила роботу в Тернополі.

Підсумки конференції знайшли відображення у рекомендаціях з цієї важливої суспільної проблеми. А організатори зустрічі фахівців — Державний комітет України з нагляду за охороною праці й Тернопільська облдержадміністрація — запропонували учасникам конференції методичні поради, розроблені науковцями.

З пошти

Люди вдячні сільському умільцю

Наше село розташоване у глибинці Красилівського району на Хмельниччині. Так само, як і всі, переживаємо скруту і бідність. Але інколи і в нас трапляється маленька радість, з'являється надія, що й ми діждемо кращого життя. А все завдяки незвичайним людям. Про одного з таких хочу розповісти.

Живе в нашому селі Микола Семенович Рудюк. Багато років працював на різних тракторах і зарекомендував себе серед інших механізаторів тим, що завжди мав творчу думку до техніки, божу іскру таланту, яка дана не всім людям. Саме його руками в нашому селі зроблено доброго млина. Спілка придбала тільки мотор і кабель, а все інше він сам зробив з металобрухту. І люди вдячні йому за це.

Зробив би він ще й пекарню, і олійницю, і ковбасний цех, бо й до цього вдатні його голова та руки. Але, на жаль, крім доброго слова «спасибі» від людей наш умілець за свою роботу нічого не одержав. А матеріальне заохочення людини до роботи, як ви самі розумієте, не зайве. Та ще в такий скрутний час, який ми переживаємо нині.

В інших країнах технічна творчість завжди заохочувалася, бо звідки були б наукові відкриття? З такими самородками можна поліпшити життя людей в далеких від міст селах.

Аполлінарій ГАЙОВИЙ.

Кучманівка
Красилівського району
Хмельницької області.

Є під Києвом «Хутір»...

У свідомості наших людей уже зацементувалося, що поправити своє здоров'я можна тільки в таких нині для нас недосяжних місцях, як Сочі, Боржомі, Юрмала і в не менш недосяжній українській Ялті з усіма її санаторіями.

І мало хто знає, що під Києвом є прекрасне тихе місце, де поправляють своє здоров'я люди, які все життя віддали боротьбі зі злом, охороняють життя і здоров'я співвітчизників, не шкодуючи свого. Це — спеціальний санаторій МВС «Хутір Вільний». Тут чудовий колектив, який очолює Сергій Борисович Живаго. Відомо, що лікують не тільки медпрепарати, а й добре слово лікаря чи медсестри. А в цьому колективі від добрих слів, щирих усмішок і ласкавих рук загоюються не тільки старі воєнні рани, а й рани душевні.

В. ЗАДОЯННИЙ, І. ТОКАРЄВ, ветерани війни та МВС.

Друзі та колеги висловлюють щирі співчуття народному депутатові України Ігорю Федоровичу Шарову з приводу смерті його батька

Федора Макаровича.

Хай буде сором тому, хто погано про це подумає

Девіз британського ордена «Королівської підв'язки»

***СТВОРЕНА** Верховною Радою Тимчасова комісія підготувала цілком нормальний для першого читання проект, і лише його взято за основу, бо це консолідований документ, результат спільної роботи представників різних партій, груп, різних гілок влади. А проекти окремих, навіть найвпливовіших партій, не могли бути взяті за основу Конституції, бо партія — це лише частина суспільства.*

Аналізуючи виступи багатьох депутатів з обговорення проекту Конституції, доходиш сумного висновку: в більшості з них обговорення тексту проекту не було, були партійні заяви, декларації своїх позицій, були заперечення геть усього, було знеслювання влади, підбурювання людей до непокори, були відверті антидержавні виступи.

Найбільшим парадоксом є те, що всі недоліки й негаразди сьогодення — і розвал економіки, і фінансову нестабільність, і велику корумпованість влади, і просто всі наші злидні — новоявлені анархісти приписують новій, ще не прийнятій Конституції, забуваючи про свою причетність до всього цього хаосу. Адже правове поле для деструктивної діяльності новоявлених мафіозі створене не без участі депутатського корпусу.

***КОЖЕН** з нас уважно читав проект Конституції, кожен має своє бачення того чи іншого положення, тієї чи іншої статті. Тому в нас частіше перемагають особистісні, емоційні сприйняття. А йдеться про державну логіку, про державну мудрість. Тут потрібно відкинути все другорядне, всі нашарування й дивитися в корінь, закладати міцний фундамент української державності і не розхитувати уже закладених її підвалин.*

Головним політичним звинуваченням противників запропонованого проекту є:

невизначеність, як вони кажуть, суспільного ладу, який ми будуємо; проект Конституції розрахований на побудову націоналістичної держави, диктатури корумпованої бюрократії; Конституція розрахована на утвердження в Україні антидемократичного, антинародного режиму; громадяни будуть позбавлені тих соціальних завоювань, якими вони користувалися за часів радянської влади; у Конституції утверджується лише одна форма власності — приватна тощо; яскраво виражені тут також неприйнятність української національної символіки; небажання визнавати лише українську мову державною. Але береш до рук проект Конституції і читаєш у вступі: «Ми, український народ — громадяни України усіх національностей, виражаючи свою суверенну волю, спираючись на багатовікову історію національного державотворення, здійснюючи своє право на самовизначення, дбаючи про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя, піклуючись про збереження і зміцнення громадянської злагоди у суспільстві, прагнучи утвердити демократичну соціальну правову державу і т.д., затверджуємо цю Конституцію». І далі: «Україна є демократичною соціальною правовою державою». І ще далі: «Держава забезпечує рівний захист усіх форм власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки». Читаєш ст.49 розділу II «Права і свободи людини і громадянина», то всі ці заперечення остаточно відпадають. Безперечно, кожному хотілося б мати більше гарантій, більше конкретних прав і свобод, але ж це Основний Закон, на підставі якого буде прийнято цілу низку законів, підзаконних актів тощо. Наведу лише один приклад. Недавно ми прийняли Закон «Про освіту». Непоганий закон. Ми в ньому записали багато гарантій, та коли довелося приймати статті про соціальний захист освітян, Мінфін «вимкнув світлофор», заявивши, що ці статті, може, буде введено в дію в 1997-му, може, в 1998 році, а може, взагалі не буде введено. Мало того, знаємо, що освітянам досі не виплачено зарплату за 3-4 місяці, хоч нам і давали гарантії. Ще страшніше те, що навчальні заклади нині готуються до різкого скорочення штатів на 30-40 %. От вам закон, от вам гарантії і дійсність.

Редактор однієї з газет якось сказав: «Річ не в тому, приймете ви Конституцію чи ні. Я впевнений, ви її приймете, але боюся, що її покладуть на полицю поряд з іншими законами, а беззаконня триватиме й надалі».

Тобто справа навіть не в Конституції, а в тих людях, які втілюватимуть її, у керівних кадрах.

***КОЗИРНОЮ** картою деяких промовців є питання про державну мову. А хіба може бути держава без своєї корінної державної мови. Посилання на Швейцарію, Швецію, Канаду чи Бельгію, де є дві або й три офіційні мови, недоречне. Там держави створювали, об'єднуючи кантони чи провінції, землі, населені різними етносами.*

Україна — це виняткова етнічні землі. Україна не взяла до свого складу ні клаптика чужої землі, навпаки — ми майже третину своєї території з незалежних від нас обставин роздали сусідам.

Корінним населенням України є українці, і вони повинні мати свою державну мову у власній державі, навіть якщо в якомусь населеному пункті мешкає лише один українець. А ми маємо в Криму, де проживає більш як 600 тис. українців, 543 російські і лише одну українську школу. Українську мову тут витіснено з ужитку. «Варяги» принципово не розмовляють по-українськи і в інших регіонах. Чому? Невже так важко вивчити мову корінного народу, проживши з ним пліч-о-пліч п'ятдесят років і більше? Здібностей бракує? Ні. Бажання. Навіщо? Хай вони до мене пристосовуються. І саме оцю впертість, цю зневагу до корінної української мови і покладено в основу ідеї офіційного статусу російської мови. Мало того, автори цієї ідеї вимагають, щоб по-російськи розмовляли і 100 інших національностей України — болгари, євреї, румуни, угорці, поляки та ін., оголосивши їх «русскоязычными». Отакої.

Я, наприклад, 6 років працював у Росії, але жодного разу не дозволив собі лекції чи заняття провести не російською мовою. Мене там ніхто не зрозумів би. На перший раз мені нагадали б, «что я работаю в русском университете», а на другий — показали б на двері. А ми? П'ять років запроваджуємо в українських навчальних закладах українську мову і домоглися лише 50- відсоткового успіху, бо немає чіткої державної політики. Тому в унітарній українській державі має бути одна державна мова. А на решту мов поширюється статус, визначений законом про мови.

До речі, становище національних меншин в Україні, за даними європейських експертів, — найкраще в Європі.

***КОЖЕН** розуміє, що держава, а отже, і Конституція не можуть бути без державних символів. Це питання не є дискусійним. Кожний громадянин України, який пам'ятає про витоки нашої державності з Київської Русі, не лише поважає, а й визнає святим Київського князя Володимира, його державний знак — тризуб і Оранту у княжій Софії, виконану в українських національних кольорах.*

Українські дружини виступили 1410 року в битві під Грюнвальдом під синьо-жовтим стягом. Під цими ж прапорами запорозькі козаки пишуть листа турецькому султанові на картині Рєпіна. Під ними ж українські робітники виступали за свої права 1848 року, як і подільські козаки у складі російської армії виступали під цим прапором у 1917 р. з Кам'янця-Подільського на австрійському фронті. Вручаючи їм цей прапор, Верховний головнокомандувач генерал Брусилов сказав: «Под этим прапором я вижу достойное козацкое войско украинцев, которое, надеюсь, поможет мне в трудный час борьбы за благо всего народа. Уверен, что под этим знаменем вы непобедимы».

До речі, під такими ж прапорами з протилежного боку наступали українські січові стрільці у складі австрійської армії. Така історія.

Під синьо-жовтими прапорами в Петрограді Волинський полк розпочав російську демократичну революцію 1917 року, а 12 березня тут відбулася масова демонстрація під цими прапорами. Згодом ці прапори з'явилися в багатьох військових частинах.

Декотрі стверджують, що під синьо-жовтими прапорами воювала УПА. По-перше, не під синьо-жовтими, а червоно-чорними. А по-друге, не будемо рахувати жертви лихоліть. Ексгумація ще ніколи не приводила до добра. Бо якщо скласти всі жертви УПА (також і тих лжебандерівців, що пройшли спеціальний вишкіл під Ленінградом і були закинуті в Західну Україну в 1944—1945 рр.), з одного боку, а жертви НКВД — з другого, то це незіставні речі. Згідно з радянською статистикою жертв УПА — 65 тисяч, а жертв сталінських репресій — 6 мільйонів. Та не будемо розкопувати могил. Треба просто пом'янути всіх невинно страчених і поставити на цьому хрест.

До історичних символів України належить і гімн «Ще не вмерла Україна», написаний близько 135 років тому відомим ученим та літератором Павлом Чубинським у стилі слов'янських патріотичних од, яка після покладання композитором Вербицьким на музику швидко поширилася і стихійно стала національним гімном України.

Можна по-різному оцінювати цей твір з точки зору нинішньої граматики, але це — національна реліквія, що протягом століття об'єднувала українців цілого світу. Декотрим з лівих мулять слова гімну, особливо коли хочеш знайти в них щось неприйнятне для себе. А ви почитайте тексти інших гімнів, що з пошаною лунають у різних країнах. А візьміть текст Інтернаціоналу, а гімну Радянського Союзу? Тут кожне друге слово суперечить першому. «Союз нерушимый (?) сплотила (?) великая Русь (?!)» і т.ін. Тож не будьмо препараторами та циніками. Символи кожної держави дорогі для її громадян, і вони з шаною ставляться до них.

Чому твір названо «Ще не вмерла Україна»?

За умов постійного зазіхання на долю України наш народ словами свого великого сина П.Чубинського заявив: «Ще не вмерла Україна». Всі гімни є даниною своєму часу, але це — національні реліквії, тому їх високо шанують. Згадаймо, як високо цінував наш гімн І.Франко («Довго нас недоля жерла, досі нас наруга жре, а ми крикнем "Ще не вмерла. Ще не вмерла! — І не вмре!»). Тому ми як свідома нація не маємо права стирати зі своєї пам'яті національний гімн. Насамкінець розділу про символіку я взяв би за девіз до нього девіз орденської стрічки британського ордена «Королівської підв'язки»: «Хай буде сором тому, хто погано про це подумає».

Усі виступи з обговорення проекту Конституції можна умовно розділити на дві групи: 1) виступи на підтримку й законодавче закріплення Української незалежної держави; 2) виступи за повернення до Української Радянської Соціалістичної Республіки і навіть у складі СРСР. Тому кожен має зробити свій вибір, виходячи саме з такого «вододілу». Безперечно, у проекті багато місць, які потребували доопрацювання. Та кожна фракція передала свої зауваження узгоджувальній комісії, і їх було враховано під час підготовки проекту до першого і другого читань.

***ЗАВЕРШУЮЧИ**, я хотів би звернутися до своїх колег-депутатів: «Підіймімо, друзі, забрала, здаймо мечі та списи в музей історії і, як громадяни однієї країни, як обранці свого народу, сядьмо разом за один стіл і працюймо конструктивно. Бо лише ми, і це таки правда, можемо підняти нашу країну з руїн або остаточно її завалити. Ми всі — в одному дірявому човні в розбурханому морі економічного та правового хаосу. І не дай, Боже, тут гребти урізнобіч.*

І щоб вивести проект Конституції з поля політичних протистоянь і утвердити у світі витоки нашої Конституції, я розпочав би її з епіграфа, взятого з конституції Пилипа Орлика: «Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа... Нехай здійсниться це задля вікової слави і пам'яті... всього руського (українського) народу». Конституція Пилипа Орлика. 1710 рік.

Валентин ЯБЛОНСЬКИЙ,
народний депутат України.

ЧИ ПОЛАМАЄ ЗЛИЙ ВІТЕР ДЕРЕВА НАДІЇ?

***ГЕРОЇ** трагедії «Орестея» древньогрецького драматурга Есхіла звертаються до нас з глибин кількатисячної історії із закликом: «Нехай злий вітер дерев не поламає».*

Чи не переконалися ми, присутні в залі Верховної Ради, що самі творимо злий вітер політичного протистояння, який розхитує молоді дерева державності і готовий вирвати їх із корінням? Як ніколи актуально звучить вікова мудрість: «Той, хто сіє вітер, пожне бурю». Зерна зла, класової ненависті, затятої переконаності в правоті тільки однієї ідеології, сліпої віри в те, що вже поховано історією, засіяні давно, але як багато в нашому суспільстві є тих, хто хоче і далі з цих зерен збирати політичний врожай. Очевидно, що сьогодні досягти, за словами Михайла Драгоманова, «органічного компромісу» щодо нової Конституції України вже не вдасться, але завжди можна здобутися на «вимушений компроміс», на компроміс політичний, якого повинні прагнути всі, хто волею народного вибору потрапив до цього залу. Чи це можливо? Це необхідно! Бо сама ідея Конституції є нічим іншим, як актом громадянської згоди, формою суспільного договору між громадянином і державою. Так, в Іспанії 65 років не діяла Конституція, але, прийнята в 1978 році, вона була передусім пактом угоди між усіма політичними силами і регіонами. В основу порозуміння було покладено діалог і пріоритет третього покоління. Якраз у тому 1978 році була прийнята Конституція УРСР, залишки якої до сьогодні тішать ілюзорні поривання комуністів до реставрації того, від чого відмовилися всі республіки колишнього СРСР.

Важко назвати діалогом наявне в нашому парламенті політичне «токування» — деякі оратори нагадують глухарів, які з закритими очима виспівують давню монотонну пісню, не бачачи, що за вікном уже світло нового дня.

Уже п'ять років Україна утверджується як незалежна, демократична держава без Основного Закону. Так, утверджується, бо навіть тимчасові основні норми, які виписані в Конституційному договорі між Верховною Радою та Президентом України, забезпечують тією чи іншою мірою функціонування органів державної влади і місцевого самоврядування. Не слід надто драматизувати ситуацію — і за Конституційним договором ми можемо жити, бо він діятиме до прийняття Конституції, але якщо ми стільки сил і коштів уклали в конституційний процес, то чи слід відкладати прийняття Основного Закону на якийсь далекий, а отже на невизначений, час? Ясна річ, комуністичні сили та їхні спільники все роблять для того, щоб Конституція не була прийнята. Ні Верховною Радою, ні на всеукраїнському референдумі. Щоправда, яка Конституція? Для членів депутатської фракції «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя», ясна річ, свій проект дорогий, і вони готові боротися за нього до кінця. Але водночас голова постійної Комісії ВР України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Володимир Буткевич у своїй доповіді на сесії про проект Конституції України відзначив, що 15 комісій із 24 висловилися за те, щоб проект Конституційної Комісії розглядати в першій декаді квітня і лише 2 комісії пропонували перенести розгляд проекту на травень.

Що ж, розпочали розгляд, перенесли на травень, прийняли її в першому читанні, бо лише 4 постійні комісії порушили питання про визнання проекту Конституції як неприйнятного.

Депутатська фракція «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя» запевнила читачів «Голосу України», що проект Конституції, який розробила Конституційна комісія, готовий до прийняття на 95%: «Не можна не погодитися з тими, хто зауважує, що текст Конституції на 95 відсотків може бути прийнятий, а через інші 5 відсотків його ні в якому разі підтримати не можна».

Виявляється, Конституція готова до прийняття, але «комуністи не можуть підтримати новий проект Конституції»: ці сакраментальні п'ять відсотків є непереборною стіною, яку подолати аж ніяк не можуть

начебто готові до компромісу комуністи.

Співголова Конституційної комісії О. Мороз 11 березня 1996 р. у своєму виступі на засіданні Конституційної комісії запевнив: «Конституційна комісія і Верховна Рада України отримала завершений і достатній предмет для обговорення».

Знову ж, проект завершений, але приймати його, вважає Голова Верховної Ради, не можна. Чому? Вся проблема — у владі. Для комуністів — у владі абсолютній. До такої влади вони звикли. Для Олександра Мороза — у владі Рад, яка також претендує на абсолютну. Тут вони одностайні. У проекті Конституції, розробленому комуністами, читаємо: «Верховна Рада Української РСР — найвищий орган державної влади». Не законодавчий єдиний орган, а найвищий орган державної влади. Отже, комуністам давайте абсолютну владу, хоча вони водночас народові говорять, що абсолютна влада сьогодні в руках Президента України. Тому і комуністи, і соціалісти проти інституту президентства, проти двопалатного парламенту, бо інакше Верховна Рада не буде далі об'єднувати всю систему Рад зверху донизу і втратить такі милі їй управлінсько-розпорядчі функції.

На жаль, праві пішли назустріч лівим і легко відмовилися від двопалатного парламенту, хоча світовий досвід свідчить, що слід віддати перевагу двопалатній структурі законодавчого органу.

Прикро, що в проекті Конституції чітко не зазначено, що Українська держава є результатом самовизначення української нації, наслідком історично зумовленого волевияву українського народу, що єдиним суб'єктом державотворення в Україні є український народ, адже саме український народ творить національну державу. Не закладено в проекті й статті про те, що фундаментальним принципом державотворення є українська національна ідея як духовна конденсація боротьби українського народу за свободу, незалежність, щастя і благополуччя.

Сам процес конституційного формування громадянського суспільства в Україні потребує постійного «запліднення» мислення і почувань людей патріотичною ідеєю державотворення, бо саме своя — національна! — держава і може забезпечити права та гарантії свободи кожного громадянина України незалежно від його національності, політичних поглядів, віросповідання.

На жаль, це положення не зафіксовано в проекті Конституції, а це призвело до нечіткості формулювання ст.12, в якій перестрахувально записано: «Жодна ідеологія не може визнаватися державною як обов'язкова».

Дбаючи про політичний та економічний плюралізм в Україні, більше того, навіть про ідеологічну багатоманітність (що це таке — важко пояснити), слід пам'ятати (і слід це вказати в Конституції), що молода держава повинна формуватися в координатах державної ідеології — у системі певних ціннісних орієнтацій суспільства. І тут «спрацював» цілком виправданий страх перед директивним впровадженням однієї ідеології як моноідеології, хоча мова не йде про примусове нав'язування зверху якоїсь однієї ідеологічної доктрини, а про систему цінностей, яка необхідна для суспільства як фактор національної консолідації, політичної і духовної єдності. Національна ідея має також значне соціально-економічне «навантаження», бо повинна відігравати інтегруючу і спрямовуючу роль. Без високої консолідованості українського суспільства годі надіятися на ефективне забезпечення соціальної орієнтації української економіки, про яку так дбають на словах ліві сили. Для виходу з нашої економічної відсталості і спустошення слід мати політичну волю, сильну виконавчу владу, як, до речі, і сильний законодавчий орган, необхідне чітке розмежування усіх гілок влади й ефективний механізм взаємного контролю і стримування.

На сьогодні парламентське правління в Україні неефективне — наше суспільство до цього ще не готове через свою неструктурованість, бо уряд ще не скоро буде формуватися партіями, які переможно отримають більшість у парламенті. Чи матимуть вони «свій» уряд, який має покірно звітувати їм у парламенті? Думаю, що ні. То який вихід? Такий, як у проекті Конституції, де Президент України несе головну відповідальність перед народом за економічний та соціальний розвиток країни. Логічно, що він для реалізації своїх зобов'язань перед народом і формує уряд, оскільки Президент очолює безпосередньо виконавчу владу. І в цьому аспекті праві сили, побоюючись авторитарного правління в Україні, пішли на компроміс, обмежуючи начебто надто широкі повноваження Президента.

Згадаймо, як ми всі вимагали, щоб Президент узяв на себе всю повноту виконавчої влади. У проекті Конституції це передбачено, але це вже нас не влаштовує — замаячіла диктатура. Тоді чи не краще замість обмеження повноважень Президента чіткіше виписати контрольні функції Верховної Ради за діяльністю Президента і, як наслідок, самого уряду. Нам страшенно хочеться призначати членів уряду, мати можливість їх викликати на «парламентський килим», а може, ліпше посилити й увиразнити статус Прем'єр-міністра і вже одним чи не найважливішим знаряддям контролю — затвердженням бюджету і контролем за його виконанням — здійснювати такі бажані і такі вкрай необхідні контрольні функції?

В Іспанії після сорока років необмеженої диктатури генерала Франко чомусь не злякалися дати голові уряду — Президентові уряду — право розпуску обох палат Великих Кортесів, оголошувати вотум недовіри нижній палаті, референдум... Наш парламент матиме змогу здійснювати контроль за урядом, а, отже, й за Президентом: він має право на вияв вотуму недовіри урядові.

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ,
народний депутат України.

Зустрічаємо високого гостя

(Початок на 1-й стор.).

Трудову діяльність розпочав слюсарем на заводі «Фрунземаш». 1962 року вступив до Ленінградського інституту точної механіки та оптики, який закінчив з відзнакою 1968 року і вступив до аспірантури цього ж інституту. 1971 року закінчив аспірантуру з успішним захистом кандидатської дисертації. 1980 року захистив докторську дисертацію в Московському інженерно-фізичному інституті. Протягом десяти років займався науковою і викладацькою роботою у Фрунзенському політехнічному інституті. В 1986-87 роках працював завідувачем відділу науки і навчальних закладів ЦК Компартії Киргизстану. 1987 року обраний віце-президентом, а 1989 — президентом АН Киргизької РСР. 1989 року обраний народним депутатом СРСР.

У жовтні 1991 року на позачерговій сесії Верховної Ради республіки обраний першим Президентом Республіки Киргизстан.

Одружений, має 4 дітей. Дружина працює завідувачем кафедри Киргизького державного університету.

Під час візиту заплановано зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком. Також Президент Киргизстану зустрінеться з представниками ділових кіл нашої держави в Торгово-промисловій палаті України, вченими в Інституті кібернетики, слухачами Дипломатичної академії. Відвідає заповідники Софія Київська та Києво-Печерська лавра, покладе вінок до могили Невідомого солдата та відвідає виставу Театру російської драми ім. Лесі Українки. За результатами перебування відбудеться підписання низки україно-киргизьких документів.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань законності і правопорядку за участю Генерального прокурора Г. Ворсінова розглянула пропозиції до проекту Конституції України, прийнятого у першому читанні. Вони стосуються визначення статусу органів прокуратури. Комісія погодилася з пропозиціями щодо збереження (з певними корективами) за цими органами функцій нагляду за виконанням законів, а також розслідування у випадках, визначених законом, окремих категорій кримінальних справ.

Для встановлення необхідних противаг між законодавчою та виконавчою владою підтримано пропозицію щодо призначення і звільнення Генерального прокурора України Верховною Радою за поданням Президента України.

Було підтримано підготовлений Міністерством внутрішніх справ спільно з міністерствами зв'язку, юстиції та Генеральною прокуратурою проект постанови Верховної Ради про поширення дії деяких положень Закону «Про міліцію» щодо застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї на працівників Державної фельд'єгерської служби при Міністерстві зв'язку України.

Члени комісії не підтримали поданий Кабінетом міністрів проект закону про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу та Кодексу України про адміністративні правопорушення, спрямований на посилення відповідальності за злочинно недбале зберігання зерна і насіння. Комісія зазначила, що норми, які передбачають відповідальність за такі правопорушення, в чинному законодавстві є.

Члени комісії не підтримали законодавчу пропозицію народного депутата України Л. Лук'яненка щодо зміни статей Кримінального кодексу України про хабарництво у зв'язку з їх недостатньою обґрунтованістю.

Комісія з питань культури і духовності заслухала звіт Міністерства культури і мистецтв про використання бюджетних коштів. Як з'ясувалося, за чотири місяці нинішнього року заклади культури і мистецтв профінансовано на 42,5 відсотка від потреб, визначених у бюджеті. Зазначалося, що саме тому на сьогодні склалася заборгованість з виплатою заробітної плати працівникам культури у сумі 853 мільярди карбованців.

Через гострий фінансовий дефіцит міністерство змушене згорнути виконання багатьох важливих культурних програм і не може забезпечити повноцінне функціонування закладів культури усіх типів.

Розуміючи важливість подолання кризи, що виникла у зв'язку з невиплатою зарплати, комісія рекомендувала керівництву міністерства вжити жорсткі заходи щодо виконання відповідних постанов Верховної Ради і Кабінету Міністрів.

На засіданні затверджено перелік законопроектів, які планується внести на розгляд наступної сесії Верховної Ради. А саме: про видавничу діяльність, охорону культурної спадщини, творчі спілки, благодійну діяльність і благодійні організації, кінематографію, порядок ввезення і вивезення культурних цінностей, а також зміни і доповнення до Закону «Про свободу совісті та релігійні організації».

Комісія з питань оборони і державної безпеки проаналізувала стан фінансування міністерств і відомств, підконтрольних Комісії, відповідно до Закону «Про Державний бюджет України на 1996 рік».

Наголошувалося, що фінансування потреб Міноборони, Служби безпеки, Національної гвардії, Держкомсекретів, Держкомкордону, Штабу Цивільної оборони України, НКАУ здійснювалось вкрай незадовільно. Не виконується Указ Президента України від 15 березня ц. р. «Про додаткові заходи щодо фінансування потреб національної оборони, правоохоронної діяльності та забезпечення безпеки держави», згідно з яким Міністерству фінансів України доручено забезпечити стабільне і гарантоване фінансування щодекадно в обсягах не менше третини планових призначень на місяць.

Таке становище з фінансуванням веде до несвоєчасної та неповної виплати грошового забезпечення та заробітної плати, що породжує зростання соціальної напруги у військових колективах, не дає змоги фінансувати перспективні наукові розробки, створювати замкнуті цикли імпортозамінюючої продукції.

Комісія ухвалила визнати незадовільним виділення за п'ять місяців поточного року бюджетних коштів для забезпечення діяльності підконтрольних їй міністерств і відомств і запропонувати заходи щодо поліпшення їх фінансування.

* * *

Члени спеціальної контрольної комісії з питань приватизації на своєму засіданні більшістю голосів обрали народного депутата Олександра Рябченка головою комісії. До цього призначення він обіймав посаду заступника голови комісії з питань фінансів та банківської діяльності. Член депутатської групи «Єдність».

Прес-служба Верховної Ради України.

З думою про державність

ОСТАННІМ часом Комісія Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки розглянула ряд важливих законопроектів. Про роботу над ними розповідає голова комісії Володимир МУХІН.

— У комісії, — сказав він, — нині розглядається велика кількість проектів законодавчих актів, які мають першочергове значення для розвитку нашої держави. Ви пам'ятаєте, які дискусії велися, наприклад, про подальшу долю Національної гвардії України? Після президентського відхилення законопроекту праця над ним продовжилася. Нині зроблено нові поправки до цього документа. Згідно з ними, майбутнім законом пропонується Національну гвардію підпорядкувати Президентові України, але зробити її підконтрольною Верховній Раді. Адже Національна гвардія — особливий рід військ, який використовується і для наведення порядку в країні, і для захисту Конституції. Над проектом закону ми дуже серйозно попрацювали, і скоро він буде розглянутий на засіданні комісії та винесений у сесійний зал.

У зв'язку з цим хочу сказати, що коли йдеться навіть про мінімальний контроль тих чи інших силових структур з боку Верховної Ради, це викликає чомусь у декого певну нервозність.

Однак подібна практика нормально сприймається у багатьох цивілізованих країнах світу.

Так от, про контроль. Недавно, як відомо, у парламенті обговорювалися поправки до закону про Службу безпеки України. Ми пропонували, спираючись на Конституційний договір, значно спростити процедуру призначень керівництва. Раніше голова СБУ призначався і звільнявся за рішенням Верховної Ради з подання Президента України, а сам Президент здійснював оперативне керівництво СБУ. У проекті закону комісією запропоновано лишити за Верховною Радою узгодження призначень тільки перших осіб СБУ. Однак, як це не дивно, Президент, а вірніше, його юридична служба, висловилися проти нововведень, цим самим відкинувши будь-який парламентський контроль за Службою безпеки.

Це у принципі нонсенс. У нас створюються спецслужби, які підконтрольні тільки одній особі — Президенту. Такого не існує в жодній демократичній державі. От ми вступили до Ради Європи і згідно з міжнародними нормами повинні привести свої законодавчі акти у відповідність з європейським законодавством. А в Європі всі спецслужби підконтрольні парламенту. Чому ж у цій частині наш Президент не дотримується світових норм?

Знову ж таки, працюючи над цим проектом, ми передбачили цілу систему соціального захисту працівників спецслужб, оскільки вони нині в досить скрутному становищі. Але після президентського вето, накладеного на законопроект, зависли в повітрі і ці соціальні гарантії. Однак комісія, обговорюючи колізію, що виникла, одноголосно проголосувала за наш варіант проекту і висловила рішучість стояти за нього до кінця.

Не менш наполегливо працюємо ми над проектом закону про статус ветеранів військової служби. Нині склалася така ситуація, що військова людина соціально абсолютно не захищена. Раніше було як: приходить офіцер в армію, одержує хорошу зарплату, обмундирування, певні пільги. Тобто, він служить державі, а держава піклується про нього. Нині ж ми свідки таких явищ, як рух безквартирних офіцерів, відмова від служби через невиплату зарплати та інше. Факти, як то кажуть, говорять сама за себе.

Тому ми розробляємо пакет законодавчих актів, котрі хоч якось би стимулювали службу офіцерів в армії, заохочували їхню роботу. Зокрема, передбачено значні пільги ветеранам армії і флоту.

І хоч зараз нарікають на те, що з'являються в державі нові пільги, не раз говорив, і стоятиму на тому, що той, хто відслужить в армії 25 років (відомо ж, яке нелегке життя у воїна), заслуговує на особливе ставлення до нього суспільства. До речі, я пропонував таку дивну, на перший погляд, пільгу: знову ж той, хто відслужив в армії 25 років, має право безплатно одержати один гектар землі. Це гарантія того, що після виходу на пенсію людина матиме надійний шмат хліба. А якщо не хоче стати гречкосієм, може цю землю продати чи подарувати.

І, зрештою, в комісії ведеться робота над удосконаленням проекту Конституції України. У нас уже є гіркий досвід Конституційного договору, і ми не повинні допустити невиваженого тексту Основного Закону. Хоч у Конституції і говориться, наприклад, що оборонна сфера регулюється тільки законодавчими актами, ми бачимо цілу зливу указів Президента, які йшли врозріз із законами. Зокрема, той же указ про Національну гвардію та інші.

Коли розгортаєш проект нового Основного Закону, одразу спотикаєшся об те, що в ньому оборонний розділ переписаний з Конституційної угоди. Це не що інше, як бомба сповільненої дії під оборону країни і національну безпеку. Тож прийшли до висновку, що в новій Конституції розділ про оборонну безпеку повинен бути виписаний окремо, причому так, щоб ніде не дозволяв подвійного чи потрійного трактування. У цьому документі повинно чітко звучати, на яких основах здійснюється оборона нашої держави, безпека, вся воєнна доктрина. Скажіть-но, чи працює у нас Рада оборони? Зате Рада безпеки при Президенті, яка взагалі повинна мати дорадчий голос, перейняла на себе усі функції діяльності Ради оборони країни. Це у той час, коли Рада оборони — найвищий орган, рішення якого обов'язкові і для Президента. Мені незрозуміло, з яких причин Президент України протягом двох років не збирає Раду оборони. І ситуація тут ніскільки не змінюється, хоч комісія зустрічалася з Президентом — головнокомандуючим збройними силами і про все це домовилася.

Словом, комісія наша стоїть на принципових основах оборони та безпеки України і відстоюватиме їх у Верховній Раді.

БОРОТЬБА ЗА КРІСЛО ЯК ПРОЯВ БОРОТЬБИ ЗА ВЛАСНІСТЬ

(Нотатки з прес-конференції)

ЯК ВІДОМО, в Києві створено громадський комітет захисту конституційних прав голови Київради, голови Київської міської державної адміністрації Леоніда Косаківського. Днями члени комітету зустрілися з представниками засобів масової інформації на прес-конференції в УНІАН.

Те, що відбувається в Києві, — катастрофа, — така думка голови цього незвичайного комітету, керівника театру «Браво» Любові Титаренко. Насамперед її турбує морально-психологічна ситуація, що склалася довкола постаті мера, а також діяльності комісії Кабінету міністрів, яка перевіряла роботу Київської державної адміністрації. Адже, незважаючи на те, що Леонід Косаківський опинився в лікарні на операційному столі, атака певних політичних сил і високопоставлених чиновників триває. Що вже аморально. Водночас Кабінет міністрів звернувся до Президента з проханням увільнити Леоніда Григоровича від обов'язків голови держадміністрації, хоча соціально-економічне становище столиці не дає підстав для таких висновків. У столиці, як на нинішні часи, добре працює транспорт, будується житло, зводяться прекрасні пам'ятники, підтримується чистота. За всім цим — організаторська робота Леоніда Косаківського.

Отже, йде звичайна політична розправа з невгодними — така думка відомого політика і архітектора Лариси Скорик. Її найбільше непокоїть те, що ігнорується сила закону, сила права, що, за винятком окремих, засоби масової інформації вдалися до блокади діяльності членів комітету, надають можливість вільно висловлюватися лише політичним опонентам Леоніда Косаківського, які займаються пересмикуванням фактів і брудними натяками.

Академік НАН України Костянтин Ситник, чоловік розважливий і мудрий, навів конкретні приклади співпраці вчених з держадміністрацією Києва. На його думку, у київському мерові щасливо поєднується інтелектуал з господарником, що дає змогу навіть у цій важкій соціально-економічній ситуації утримувати в нормальному стані міське господарство і регулярно виплачувати зароблене працівникам бюджетної сфери. Тим, зрозуміло, кому має платити саме місто, а не центральні відомства.

У центральних, справді, є проблеми з виплатою зарплати у бюджетній сфері. Хоча Київ акуратно перераховує до держбюджету все, що від нього вимагає податкове законодавство. То де ж тоді непорядок: у місті чи вище?

Депутат Київради Михайло Вишневецький розповів про спробу скликати з порушенням регламенту сесію міських обранців, щоб обрати заступника голови по Раді. І хоча на неї з'явилися 42 депутати замість 51, вони проголосували за відкриття сесії. Однак того дня ніякого рішення прийняти не вдалося. М. Вишневецький висловив думку, що це — спроба перевороту щодо міської влади, і оприлюднив звернення до жителів міста. У ньому, зокрема, говориться про те, що на сесію не запросили навіть усіх депутатів, аби досягти поставленої мети: захопити владу в Києві неправовими, нелегітимними методами.

Члени громадського комітету звернули увагу присутніх працівників засобів масової інформації на те, що відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування роботу міської адміністрації можуть перевіряти лише правоохоронні органи.

Проведене комітетом опитування жителів столиці України свідчить, що 53 відсотки киян абсолютно не поінформовані про події, які відбуваються довкола міської влади. Водночас опитування показало: більш як третина жителів столиці підтримує Леоніда Косаківського на посаді мера. Ці дані повністю спростовують твердження деяких політичних сил про те, що міський голова має підтримку 2 відсотків киян.

Ось така розмова відбулася в УНІАН.

Наступного дня журналістів запросили для участі в подібній прес-конференції, але вже з тими представниками громадськості, які мають протилежну точку зору на діяльність міської адміністрації і її голови. Та обіцяна зустріч не відбулася. Отже, напрошується висновок, що деякі політичні сили інспірували цей антикосаківський процес, щоб скинути з посади законно обраного мера, за якого під час виборів голосував кожний четвертий житель Києва. Для чого скинути? Бо влада і власність — одного кореня, а тому цим силам влада потрібна заради власності, яка у столиці коштує чимало навіть у твердій валюті. І інших аргументів у них нема. Тому, певно, й уникли вони прес-конференції, щоб не наразитися на гострі запитання журналістів.

Водночас хотілося б звернути увагу й на таке: лише виборці можуть оцінювати роботу міського голови, і то під час наступних виборів, якщо мер, звичайно, не скоїть те, що карається законом.

До речі, 12 із 14 керівників районних адміністрацій виступили на підтримку Леоніда Косаківського. Одне слово, є над чим подумати Президентові України, до якого постійно апелюють опоненти київського голови. Слід сподіватися, що Леонід Данилович прийме справедливе рішення.

Володимир КОРОЛЮК.

«Ми на переході — від дикунства до варварства»

Три розмови з Олександром Карповим

З досьє редакції

Олександр Карпов — один з лідерів Народно-демократичної партії: член її політради і політвиконкому. Народився 1949 року в Сумській області. Українець. Після закінчення школи до вступу на історичний факультет Харківського університету працював на Харківському заводі ім. Малишева. Потім — університет, аспірантура, захист дисертації.

Олександр Миколайович — один із засновників демократичної платформи в Харкові та в Україні, співголова республіканського партійного клубу на демплатформі. На відміну від багатьох, вивчав всесильне, а отже вірне, вчення за першоджерелами, а не методичками. Може, саме тому і зі знанням справи, і з повагою говорить про марксистську гносеологію і методологію. І, видно, через це серйозно сумнівається в тому, що лівоекстремістська традиція, котра перемогла на 1/6 частині землі, є творчий розвиток вчення. Водночас не певен, що соціал-демократична гілка у марксизмі, затаврована свого часу як соціал-зрадництво, але котра привела до процвітання ті країни, де соціал-демократи були при владі, є незаконнонароджене дитя цього вчення.

Народним депутатом України обраний з 25 претендентів на мандат. Працює в парламентській комісії з науки і народної освіти. Був керівником Міжрегіональної депутатської групи, нині займається створенням народно-демократичної фракції у Верховній Раді України.

Одружений, кохає дружину, виховує чотирьох дітей і одного онука.

Розмова перша:

Про власність і владу

— **Спостерігаючи за запальними депутатськими дебатами, зокрема процесами, що відбуваються на теперішньому етапі загалом, мимохіть згадуєш «Острів пінгвінів» Анатоля Франса. Пам'ятаєте: «...гризуться без упину і шукають привід до сварок влітку й узимку... лупцюють один одного мотиками замість того, щоб обробляти землю. ...Бо людина за самою своєю природою — істота стадна... Вона не може себе мислити без привласнення всілякої всячини».**

— Будучи істотою біосоціальною, людина, перш ніж займатися наукою, мистецтвом, політикою, ідеологією тощо, має, як і брати її менші, задовольняти свої природні потреби. У процесі цього задоволення вона, еволюціонуючи в бік «гомо сапієнс», формує цілу систему різних стосунків, найважливіші серед яких, як засвідчує досвід історії, — відносини власності і влади. Саме через них і навколо них було пролито море крові, але також стискав і розкручував спіраль суспільного розвитку локомотив історії. Особливо загострюються питання власності і влади в періоди міжчасів'я, у так звані перехідні періоди, коли ті, з минулого, вже не можуть ні власністю, ні владою ефективно розпорядитися, а ці, з сучасності, — у більшості своїй часовики і перегній для майбутнього. Хочу, щоб мене вірно зрозуміли, як каже М.Жванецький, і нагорі і внизу: я нікого не маю на увазі конкретно і нікого не хочу образити. Я маю на увазі те, що час, період, в якому нам доводиться кому будувати, кому жити, а кому й виживати, — перехідні, зламні. А це, у свою чергу, значить як неминучість ротації серед багатих і здорових, так і різке загострення ситуації у таборі бідних і хворих. І хоч би які проблеми і ті, й ті не обговорювали, про що б «запекло не дебатували», два найголовніші питання — про власність і про владу — видимо чи невидимо там присутні. І часто-густо, до речі, як окремий випадок, а не як вияв загального, не в контексті загальноісторичних і логіко-часових закономірностей. І тоді дискусія, чи то у парламентському залі чи в будь-якому іншому місці, нагадує палку суперечку пікейних жилетів. Щоб не бути схожими до них постійно, згадаймо листа Леніна до Інеси Арманд від 30 листопада 1916 року, де він пише про те, що будь-яке історичне явище або подія має розглядатися: а) історично, б) у зв'язку з іншими, в) у зв'язку з конкретним досвідом історії. Це те, на чому я хочу наголосити з точки зору методології загальноісторичного підходу, якої в нас доволі часто не дотримують під час обговорення багатьох проблем і процесів. З іншого боку, на будь-який процес, на думку Льва Гумільова, можна дивитися з позиції мишачої нори, з позиції ополонки, з вершини гори і з висоти пташиного льоту. Тож для того, аби побачити загальну картину, треба вийти і на загальночасову і загальнопросторову систему координат і в їхніх межах подивитися на процеси, що відбуваються. Інакше матимуть місце неадекватні, часто об'єктивістські оцінки: коли немає загальної логіки, відбувається гра в приклади. Так, розпочинаємо обговорювати проблеми приватизації і зациклюємося на якихось окремих, нехай і важливих з точки зору сьогодення, деталях, забуваючи, що те, що в нас відбувається, — це не більше як окремий випадок загальної проблеми переходу і перерозподілу власності. Виходимо на проблему влади та Конституції і забуваємо, що це не суто українські явища і що виникли вони не вчора, і що не лише через їхню призму треба дивитися на життя, а й навпаки — на них слід дивитися через призму життя і його розвитку. Коротко кажучи, від поняттєвої розпливчастості та суто побутового спрощеного сприйняття щонайскладніших суспільних явищ нам потрібно рухатися в бік науково перевірених узагальнень, до розуміння того, що будь-який факт, будь-яка подія або явище, хоч якими значними вони нам здаються, то не більше як окремий випадок, окремий ланцюг у велетенському ланцюгу швидкоплинної планетарної історичної драми.

— **Пригадаймо визначення самого поняття «власність», яке повсюдно в нас повторюють, але розуміє кожний посвоєму, причому, як правило, в якомусь побутовому варіанті.**

— Це наукове поняття, яке характеризує відносини між людьми залежно від володіння ними коштами і засобами виробництва і зумовлену цим форму привласнення матеріальних благ. Воно містить у собі чотири режимні характеристики: 1) володіння; 2) розпорядження; 3) користування; 4) управління.

Загальновідомий і загальновизнаний той факт, що 94 % власності в країні Рад були державні. Але що з цього випливає? Позиція перша: коли ця власність була у розпорядженні держави, то чи була така власність загальнонародна, про що на всіх кутках говорили тоді і про що ще й тепер говорять представники певних політичних сил? Нагадаю: Ф.Енгельс свого часу, обговорюючи проблему державної і загальнонародної власності та характеризуючи Германську імперію часів О.Бісмарка, де ступінь одержавлення наприкінці XIX століття був дуже високий, сказав, що коли б ми ставили знак рівності між державною і загальнонародною власністю, а ми не ставимо такого знаку рівності, то Германська імперія Бісмарка мала би бути оголошена найсоціалістичнішою країною у світі. До таких, до речі, додамо вже від себе, якщо дотримуватися зазначеної логіки, маємо долучити і всі країни з так званим азіатським способом виробництва, тобто азіатські деспотії. А оскільки збігу державної і загальнонародної власності не існує, то розділімо їх і братимемо, як сказав в одному з виступів на Верховній Раді наш перший Президент, у варіанті радянської їдальні: мухи окремо, котлети окремо.

Позиція друга. Якщо державна власність не є загальнонародною, то постають питання — а чи власність вона, хто нею володіє, хто нею керує? Чи народ? Гадаю, всі чудово розуміють, що цього не було ніколи. Але що ж тоді було? І тоді ми виходимо на першу ознаку держави, знову-таки у плані наукового поняття, а не в побутовому твердженні: держава — це ми. Тож перша і найважливіша ознака держави — відокремлення публічної влади від суспільства і виникнення прошарку професійних управлінців, які від імені громадян перебирають на себе владні функції з виконання загальних завдань. Отже, державна форма власності — це та форма власності, якою і управляв і розпоряджався бюрократичний апарат і передовсім центральний, тобто та номенклатура, яка, монополізувавши власність, тримала у своїх руках і політичну владу. І ні до чого тут у цьому розумінні КПРС і прості комуністи, як нам і досі намагаються подати, звалюючи в одну купу і мухи, й котлети. Річ у тому, що в партії була внутрішня партія: правляча верхівка, яка жила при комунізмі, і партійно- господарча номенклатура, яка жила в розвинутому соціалізмі. Це вони безконтрольно розпоряджалися і власністю, і владою. Тоталітарний режим передбачав практично цілковите одержавлення всього і характеризувався нічим не обмеженою диктатурою управлінської бюрократії, що спиралася на насильство, не залежала від народу, непідзвітна і непідконтрольна йому. Тому посилання на те, що раніше, мовляв, влада була народна, а власність — загальнонародна, м'яко кажучи, не збігаються з дійсністю. Адже саме на розв'язання цієї суперечності, на подолання цієї невідповідності спрямовувалася так звана перебудова. Нині ми про це щасливо забули, не з власної волі опинилися захлеснуті стихійними процесами природного відбору, кримінально-клановими «розбираннями», смердючими викидами початкового накопичення і потребою для більшості боротися за елементарне виживання.

— **Олександре Миколайовичу, народ, протягом багатьох десятиріч виховуваний у переконанні, що інша, недержавна форма власності — крок назад у розвитку суспільства, важко переконати у зворотньому, тим паче на тлі глобального збіднення. Адже він у масі своїй сприймає державну і загальнонародну форми як синоніми. І цю помилку доволі успішно використовують певні політичні сили, залякуючи електорат «страшними катаклізмами внаслідок узаконення приватної власності».**

— Почнімо з того, що ця помилка не є продукт свідомої підступності більшості її апологетів і розповсюджувачів. Перетворивши соціалізм з науки у примітивну віру, а окремі його положення — в релігійні догмати, вони самі стали заручниками. Знову-таки посилатимуся на ленінське вчення, так шановане «певними політичними силами». До речі, Маркс якось помітив: краще б нас читали, аніж шанували. Констатуючи факт державної власності, котрою монопольно розпоряджається центральний бюрократичний апарат, ми одержуємо монополію у чистісінькому вигляді. Повертаючись до Леніна, згадуємо: будь-яка монополія неминуче призводить до загнивання і розпаду. Коли це так, а це справді так, то за єдиної форми власності, за єдиної керівної і спрямовуючої сили загнивання і розпад — обов'язковий, неминучий продукт таких причиново-наслідкових зв'язків. Іншого немає, інше не вийшло і не вийде, скільки не переконуй себе й електорат у протилежному.

— **Іншого продукту справді не вийшло. Але ж кажуть, що у тому, що сталося, винні не об'єктивні причини, а особистості.**

— Так, роль особистості і взагалі, і особливо на перехідному етапі велика, але згадаймо знову ж таки відому ленінську думку про роль і значення об'єктивних умов та суб'єктивного чинника, згадаймо його слова з приводу падіння самодержавства: «А стена-то гнилая». Так, гнила. Тому й упала. Так от, якщо система так швидко розпалася, це значить лише одне: вона вичерпала внутрішні потенції. Перспектив у неї в режимі нетрансформованості на цивілізовані рейки (тобто без створення нормального соціально орієнтованого ринку, а не кримінально-бюрократичного базару; повнокровного громадянського суспільства зі справжнім, а не бутафорським самоврядуванням; правової держави з пріоритетом прав особистості над будь-якими груповими — соціально-класовими, етно-національними, корпоративно-професійними) — немає.

Названі складники — це той універсальний інструментарій, котрий, як показує досвід, за правильного формування та використання дає позитивний результат. Щоправда, тут слід відзначити, що інструмент — завжди лише інструмент. Його можна використовувати і так, і так. За допомогою мікроскопа можна провадити наукові дослідження, але ним же можна і цвяхи забивати. Тому сама собою ринкова економіка, громадянське суспільство чи його намітки, продекларовані права людини — ще не гарантія успішного поступового розвитку. Ми знаємо європейські демократичні варіанти розвитку, але знаємо і латино-американські — кланово-кримінальні, псевдодемократичні. Отже, використання цивілізованого інструментарію — зовсім не гарантія отримання того, чого б нам бажалося. Проте це — та необхідна й обов'язкова умова, той засновок, той фундамент, без котрого досягти пошукового результату принципово неможливо.

— **Гаразд. Є висхідні умови, визначено загальний напрямок руху, відомий інструментарій, з допомогою якого можна досягти бажаного; наші реформатори кажуть про перманентне прокладання маршруту просування вперед. Чому ж при всьому цьому тупцюємо на місці?**

— Усе з тієї самої причини — рух у напрямку до ринкової економіки не може успішно здійснюватися без розв'язання проблеми власності.

— **Але ж і в розвинених цивілізованих країнах є державна власність і нічого, процвітають, загниваючи лише в уяві наших крайніх лівих...**

— Так, але тільки-но її відсоток перевищує 40%, починаються застійні явища — реальні, не уявні. Розумієте, питання не в тому, бути чи не бути приватній власності. В загальноісторичному та загальнопринциповому плані його розв'язано: без приватної власності не може бути вільного громадянина, без вільного громадянина не може бути повнокровного громадського суспільства, без громадського суспільства не може бути правової держави. У свою чергу, правова держава — перепустка до цивілізації. Подобається це комусь чи ні, але це так само вірно, як і те, що сонце піднімається на Сході й приходить в Україну з боку Росії, і від цього факту нікуди не можуть дітися навіть найзавзятіші патріоти. А для нас сьогодні питання стоїть не так у принциповій (хоча дискусії і суперечки ще тривають), як у

практично-технологічній і монтажно-будівельній площині. Як розрахувати й реально (та ще й бажано, з найменшими затратами) сформувати нову ефективну економічну систему, що не може бути зведена лише до приватної власності. Як побудувати стійку, міцну, але таку, що гнучко реагує на зміни, що відбуваються, піраміду влади, де вершина не тільки спирається на основу, а й тісно з нею пов'язана, і від цієї основи залежить. Відтак має бути зрозуміло, що проблема, яка стоїть перед нами, — і ширша, і глибша, і складніша, ніж комусь може здатися. Розглядаючи приватну власність як основу економічного розвитку, треба, як свідчить досвід передових країн, прагнути до створення багатоукладної економіки ринкового типу, що функціонує на органічному та рівноправному поєднанні різних форм власності. Відроджуючи різноманітні форми приватної власності, забезпечуючи їм правовий захист, формуючи реальні умови для конструктивної взаємодії праці та капіталу, треба всіляко розвивати акціонерну (корпоративну) форму власності. Саме вона дає змогу подолати відчуження трудівника від засобів виробництва, об'єднати працю і власність, створює умови для формування на цій основі середнього класу. Зважаючи на те, що державна форма власності й надалі відіграватиме значну роль, особливо у стратегічно важливих галузях економіки, слід прагнути істотного поновлення механізму функціонування та управління державними підприємствами, всебічного стимулювання їх ефективності та конкурентоспроможності. Розуміючи, що сучасні кризові процеси в економіці значною мірою — результат неефективної роботи підприємств державної форми власності, необхідно створювати реальні умови для їх інтеграції до ринкової економіки, зокрема шляхом їх корпоратизації. Винятково важливо створити дійовий механізм управління державною власністю і захисту її від розграбування, розбазарювання, неефективного використання.

Отож, хочемо ми того чи ні, треба розв'язувати проблеми власності не тільки негайно, а й комплексно і системно. Проте частина політичної палітри України категорично проти такого розв'язання питань. З другого боку, навіть ті, хто підтримує цей курс, поки що не мають конкретного робочого плану виконання загальної програми, а ті, хто його очолює, регулярно звітують про перманентне прокладання маршруту здебільшого перед міжнародними фінансовими організаціями. Відтак — одні чинять опір принципово, інші — борсаються в процесі, фактично не маючи розрахованого шляху. Відсутність цих розрахунків і призводить до того, що ми спостерігаємо у себе в Україні.

— Олександре Миколайовичу, ще раз процитую Франса: «Цей сильний рудий чоловік, убивши хлібороба, щоб забрати собі його поле, відразу став родоначальником одного з найвельможніших родів... Єдине джерело власності — сила». Не секрет, що проблему власності в Україні розв'язують у криміногенному варіанті. Причому, кажуть про це і ліві і праві, всі.

— Так, щодо констатації фактів і опису того, що відбувається, відмінність у підходах справді невелика. Де розходяться? Коли доходять до причинно-наслідкових зв'язків та до визначення маршруту майбутнього руху. Одні корінь зла вбачають у роздержавленні власності та її приватизації, а майбутнє — в пануванні все тієї самої загальнонародної, тобто державної, форми власності. В інших усе зводиться до того, що в усьому винна «колишня, що прогнила, правляча компартійна верхівка», яка перелицювалася, але не здає своїх позицій, і коли її замінити справжніми патріотами України, то справи підуть уперед і вгору. До речі, у зв'язку з цим хотів би запитати у прихильників цієї точки зору: чи бачать вони принципову різницю між справжніми патріотами, «які не покладаючи рук розбудовують незалежну державу і, навіть не чекаючи, доки ця розбудова закінчиться, вже побудували собі особисто дво- та триповерхові «хатинки» і такими ж, тільки зрусифікованими, проімперськими елементами на сході та космополітами на півдні»? Коли так, то в чому вона? А треті переконані, що без раціонально керованих структурно-системних перетворень власності і влади, без зміни попередніх адміністративно-бюрократичних правил гри, без створення і послідовного утвердження цивілізованого правового законодавчого поля для всіх: і для громадянина, і для суспільства, і для держави (читай — чиновника), ми ніколи не зможемо вийти на стовпову дорогу цивілізації. **Мало того, незалежно від розуміння чи нерозуміння, ті, хто чинить опір такому руху, хто намагається його зупинити, навіть під таким благородним приводом, як «захист інтересів трудящих», фактично консервують криміногенний етап перехідного періоду переділу власності, по суті, захищають інтереси криміналітету і державної бюрократії, яким вигідні зараз розбалансування попереднього правового поля, що далеко відстало від життя, та відсутність нового правового поля, що єдине здатне ввести нинішнє дике первісне нагромадження в цивілізовані береги.** Візьміть як приклад припинення приватизації. Що, може, таким чином зупинилися реальні процеси? Аніскільки. Зате замість унормованого у правовому відношенні характеру їх перебігу ми отримали, як про це і попереджала у своєму виступі на сесії Верховної Ради Олександра Кужель, розгул бюрократичного і кримінального свавілля. Саме тому, як на мене, ілюзорна шляхетність задумів і тактичний розрахунок на можливість чергового «чорного переділу» і безглузді, і безперспективні. Якщо прихильники такої точки зору не вірять мені, послухаймо разом нинішнього «червоного», як його називають, Президента Польщі Олександра Квасьневського: «Іноді навіть з'являється така думка, що треба забрати гроші у багатих і розподілити їх серед бідних. Та це просто смішно. Адже у Польщі, за даними Всесвітнього банку, 5 мільйонів чоловік перебувають за межою малозабезпеченості. І цим людям потрібна не одноразова допомога, а сильна економіка. І я намагаюся знайти консенсус між економічною необхідністю і соціальною злагодою. Це шлях важкий, але лише він веде до успіху». Таким чином, загальний висновок з того, що сказано, більш як очевидний, і це незважаючи на те, що я бачу і особисто глибоко переживаю люмпенізацію, яка збільшується, суперечність між бідними і багатами, що поглиблюється. При всьому при тому, що у багатьох з появою нинішніх нуворишів виникає традиційне для нашого менталітету бажання взяти у руки камінь — зброю пролетаріату — і відновити знехтувану соціальну справедливість, я усвідомлюю те, що конструктивний вихід із становища, яке склалося, — не в насильницькій експропріації, а у невідкладному формуванні загального правового поля.

— Але про яке правове поле можна казати, коли в країні відбувається справжня війна законів? Коли права рука не знає, що робить ліва. Один закон скасовує другий, третій взагалі ці два скасовує...

— З вами важко не погодитися. Подібне становище, як на мене, є закономірним і неминучим наслідком того, що Верховній Раді бракує не те що наукової, але навіть технології підготовки законодавчих актів, яка не витримує елементарної критики. Не вирішивши загальних питань, тобто не прийнявши Закон законів (Конституцію), Верховна Рада нинішнього скликання за 2 роки своєї діяльності «наклепала» кілька сотень суперечливих законодавчих актів або поправок до раніше прийнятих. Наслідком такої війни законів стало створення сприятливих умов, за яких зміни, що об'єктивно відбуваються, потрапили на мінне поле бюрократичного і правового свавілля і наступного (та й попереднього) правового нігілізму. Так фактично створюють умови, за яких стихійне зростання бур'яну і погані нічим, крім лякаючих слів можновладців, не обмежується. Розгул стихії у суспільстві мало чим відрізняється від такого самого розгулу дикої природи: переважною більшістю вперед вириваються володільці потужного смоктально-хапального рефлексу, тобто більш сильні, більш нахабні, менш сумлінні тощо. На мій погляд, ми зараз опинилися не на етапі переходу від варварства до цивілізації (чим ми намагаємося себе заспокоїти), а швидше на етапі переходу від дикості до варварства. Цивілізація для нас — світло у кінці тунелю. У М. Шуфутинського в одній з пісень є такі слова: «Поворую, перестану, жду, когда богатым стану, а затем начну опять я законы соблюдать». Здавалося б, жартівливі слова, але вони — доволі точне відображення нашого нецивілізованого, дикунського варіанта первинного нагромадження капіталу. Усі питають: де вихід? А вихід, як це не дивно і як це не парадоксально звучить, у прийнятті Конституції, тобто того документа, який формує загальні правила гри, вирішує загальні питання. Ми зобов'язані знати і пам'ятати аксіому організаційної науки: «Насамперед і до того як вирішувати окремі питання, потрібно вирішити питання загальні. У противному разі ви несвідомо для себе натраплятимете на ці загальні питання, а ваша політика зазнаватиме гірших коливань і безпринципності». Лише Конституція дозволяє вирішувати загальні питання, лише вона дає можливість поставити на ноги суспільство, що стоїть на голові, і підкорити йому розлючену державну бюрократію і криміналітет шляхом цивілізованого рішення, в тому числі й насамперед, питань власності і влади. Але повторюю ще раз, і тут ми зобов'язані розуміти і пам'ятати, що Конституція — за всього її велетенського системотворчого значення — не священна корова, це лише інструмент, це — своєрідна скрипка Страдіварі (це я про якість інструмента), з якої можна викликати чудову музику. Можна...

Бесіду вела
Людмила КОХАНЕЦЬ.
(Далі буде).

Кордон проходить у Києві

НАЙБЛИЖЧИМ часом Верховна Рада України має розглянути проект закону України про внесення змін і доповнень до Митного кодексу України. Одночасно ведеться робота над створенням нового Митного кодексу. З чим пов'язана така інтенсивна робота над цими документами? За відповіддю ми звернулися до начальника Київської спеціалізованої митниці, одного з найголовніших підрозділів митної системи України, Ігоря Івановича УСТИМЕНКА.

— У першу чергу, — сказав він , — зі зміною ситуації в самій країні. Перші законодавчі акти щодо регулювання діяльності нашої служби зробили своє добре діло, і тепер настав час без поспіху, з солідністю, науковою виваженістю вдосконалювати цей процес. Адже нині не ті економічні відносини, що були у 1991 році, коли приймався Митний кодекс. Змінилися характер зовнішньоекономічної діяльності України, фінансово- банківська система. Не відбито в нинішньому законодавстві й такі реалії, як вступ України до Ради Європи, що суттєво змінює нормативні документи міждержавних зв'язків, та до Співдружності незалежних держав.

Зрештою, і специфіка роботи митних органів нині зовсім не та, що була раніше. Створено, наприклад, такі підрозділи, як територіальні митні управління, спеціалізовані підрозділи на зразок нашого тощо.

— А в чому полягає спеціалізація вашої митниці?

— На відміну від традиційних прикордонних та внутрішніх митниць наша займається більш специфічною роботою. Наприклад, ми оформляємо все, що стосується митниці: документи дипломатичних вантажів іноземних представництв фірм, міжнародних організацій, міжнародні поштові відправлення.

У вантажному відділі обслуговуємо фірми, які займаються експрес-вантажами (такі як DhL, Federal Express, UPS та інші). Такі фірми надають населенню дуже зручну послугу — доставляють вантажі за три доби у будь-яке місце земної кулі.

— Цікаво, чи бувають у вас проблеми з дипломатичним корпусом? Адже не раз доводилося чути, як інколи працівники таких установ, прикриваючись своїм статусом недоторканності, вивозять за кордон національні цінності країни, в якій працюють.

— Таких випадків у нас, слава Богу, ще не було. Може, щось таке і трапляється на якійсь із прикордонних митниць, але у нас поки що все спокійно. Зрештою, від того, як ми оформляємо вантажі, якою мірою ми пильні, багато залежить у їх подальшому русі, в першу чергу, під час перетину кордону.

— Виходить, що у вас порушень, на відміну від прикордонних митниць, майже не буває?

— Чому, ми нерідко виявляємо порушення під час переміщення вантажів через митний кордон. Особливо це стосується валюти, коли здійснюються міжнародні поштові відправлення. Тільки за минулий рік працівники нашої митниці припинили незаконний рух за кордон майже 20 мільярдів карбованців. Конфісковано та повернено державі історичні та культурні цінності на суму у 6 мільярдів карбованців. Попереджено 13 випадків незаконного ввезення в Україну зброї та боєприпасів. А всього з початку діяльності нашої митниці до державного бюджету перераховано 705 мільярдів карбованців. Ось вам і наша «тиха» робота .

— І хоч щось вам від цього перепадає?

— На жаль, лише крихти. Це за тих умов, що наша робота вимагає від людей, які у нас працюють, витонченості й колосальних знань — і не лише іноземних мов. Адже наша митниця — універсальна, вона проводить операції з усіх видів митного оформлення, а це ставить перед керівним складом та співробітниками високі вимоги, як державними службовцями. Ми розуміємо, що в Україні й досі важке економічне становище. Але законодавство має передбачити кращий, ніж досі, соціальний захист працівників, які стоять на сторожі економічних інтересів України, надати нам нові важелі для ще ефективнішої діяльності .

Над розробленням проекту нового Митного кодексу працює чимало співробітників Київської спеціалізованої митниці. Хочеться, щоб народні депутати прислухалися до наших пропозицій, допомогли виробити такі закони, які б дали друге дихання українським митникам.

Бесіду вів
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Відпочинок

МОРЕ ПО КИШЕНІ?

На Херсонщині, на узбережжі Чорного й Азовського морів, розташовано 34 дитячі заміські оздоровчі табори. Більшість з них уже наповнилася дитячими голосами.

За даними облміжпрофради, нинішнього року планують оздоровити 30 тисяч дітей, переважно шкільного віку. Ця цифра більша, ніж у минулі роки. А як щодо складного фінансового становища підприємств і організацій, яким належать ці оздоровчі табори?

— Питання слушне, — сказала спеціаліст з питань культури й оздоровлення дітей облміжпрофради Людмила Набока. — За 18—20 днів відпочинку треба сплатити 25—30 мільйонів карбованців. Але здебільшого батьки вносять до каси підприємств лише 10 відсотків коштів вартості путівки. Оздоровлення дітей з малозабезпечених сімей, сиріт фінансує Фонд соціального страхування. Звичайно, мова йде тільки про мешканців Херсонщини. Діти з Київської, Чернігівської, Житомирської та інших областей України, країн СНД, здебільшого Росії, платять за путівки сповна. Але охочих відпочити з ближнього зарубіжжя дуже багато.

Певні труднощі мають оздоровчі заклади в районах. Платіжна спроможність сільських трудівників, м'яко кажучи, досить скромна. Але вихід вдалося знайти навіть там, де з коштами скрута. Наприклад, табір «Орля» у Великоолександрівському районі сільські Ради за підтримки міських господарств забезпечили будівельними матеріалами, харчовими продуктами.

— І все ж, — підкреслила Людмила Прокопівна, — треба витрачати чималі кошти за електроенергію, комунальні та інші послуги. Ось приклад. Завозили дітей до табору «Чорноморська хвиля», що в Лазурному Скадовського району. За дві автомашини державтоінспекції, які супроводжували дітей до табору, ДАІ взяла 93 мільйони карбованців. «Херсонавтотранс», послугами якого доводиться користуватися, теж бере за транспорт недешево.

... А біля міського парку хлопці з духовими інструментами, — як з'ясувалося, один з кращих ансамблів Будинку культури суднобудівників, — вирушали до дитячих таборів на запланований концерт. Літо в розпалі.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Фото Олександра КРЕМКА.

Соціальний зріз

«...З побажанням сімейного затишку»

МАЙЖЕ 20 тисяч пенсіонерів мешкають на території Ківерцівського району Волинської області. Серед них — 3600 учасників війни, більше чотирьох тисяч інвалідів усіх категорій. Як їм сьогодні ведеться? Звичайно, про всіх не розповісти. А ось життя-буття деяких проситься на папір.

Ольга Олексіївна та Іван Васильович Котельчуки прожили в парі 44 роки. Завжди мир і злагода панували в їхній хаті. Ніби все добре було у людей... та Бог не дав їм дітей. Так удвох і вікують.

— Ми заздалегідь почали думати про старість, — розповідала Ольга Олексіївна, коли я завітав одного дня до їхньої хати, що в центрі села Озеро. — Годували худобу — продали одинадцять корів, кілька бичків, з продажу вишень із власного саду виручили дещицю... Загалом, назбирали дванадцять тисяч і поклали їх на книжку. Так міркували собі, що вистачить нам на старість. Сьогодні на них ми не зможемо навіть тонну брикету купити. Привезли днями нам дрова, тож хотіли найняти одного чоловіка, щоб їх порубав. Та він запросив за таку підмогу... 200 тисяч карбованців і пляшку горілки. А в нас пенсія мізерна, та й ту не платять...

У жіночих очах стояли сльози. На столі була лише купа таблеток та флакончики з мікстурою. Поряд на ліжку, горілиць, не зводячи очей зі стелі, лежав чоловік господині Іван Васильович. Говорив він мало. За два тижні до святкування цьогорічного Дня Перемоги Івана Васильовича розбив параліч. Ходити він не може.

— Те, що ми з пенсії збирали на брикет, все чисто пішло на ліки, — говорила в розпачі Ольга Олексіївна. — Ой, і дорогі ж вони, в самий район їздила купувати! Хоч би хто яку допомогу нам виділив. Бо скоро і хліба не буде за що купити. М'ясо останній раз їли ще на Паску. Сусідка принесла кислого молока, я зварила картоплі, тим і поснідали...

...Як учасника війни 77-річного Івана Васильовича Котельчука привітали з Днем Перемоги... поштовою листівкою. Військовий комісар Ківерцівського району полковник Дохленко писав: «Прийміть побажання щастя, сімейного затишку, міцного здоров'я на довгі літа».

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Транспорт

Хоч ЛАЗ радує нас...

ХОЧЕМО ми того чи ні, але кожен з нас пасажир. До того ж потенційний. Та якщо літаками, поїздами ми користуємося вряди-годи, то автобусами — щодня. І це не перебільшення. Бо, хоч як крути, а на міський транспорт припадає левова частка всіх пасажироперевезень, особливо у великих містах. Звісно, це передусім стосується Києва. Саме на його дороги щодня виходять сотні машин, доставляючи людей в різні куточки великого міста. Якщо загалом говорити про ті вісім автобусних підприємств, які обслуговують столицю, то одне з провідних місць серед них посідає Київське автотранспортне підприємство 13028. Саме йому минає в цьому місяці 50. За цей період перевезено десятки мільярдів пасажирів, виконано понад 350 млрд. пасажиро-кілометрів.

З чого починалося нинішнє АТП? А починалося воно в 1934-му (набагато раніше, ніж заведено вважати) з непоказної вивіски «Автобусно-таксомоторна база № 1», яка налічувала 20 нових автобусів ГАЗ-03-30. Були вони розраховані на 16 пасажирів. Машина мала одні двері, дерев'яний каркас кузова. Згодом з'явилися таксі марки «Форд», автобуси, легкові та вантажні таксомотори з Росії. Але час, звісно, не стоїть на місці, отож розвивалося рік у рік і транспортне господарство. Так, приміром, якщо за 1950 рік було перевезено 8,2 млн. людей, то нині щоденно послуговуються автобусами близько 3 мільйонів. Щодня на 32 маршрути виходять 187 автобусів, перевозячи пасажирів Московського, Харківського, Печерського, Ленінградського, Жовтневого, Залізничного та Радянського районів столиці.

Розповідаючи про автопідприємство, не можна оминути того, що 35 років поспіль тут трудиться **Борис Іванович ІЦЕНКО, нинішній директор АТП, народний депутат Київради (на знімку).** Пов'язавши в 1961 році свою долю з цим підприємством, він пройшов усі сходинки професійного зростання від водія автобуса, майстра відділу технічного контролю, начальника гаража, заступника директора, головного інженера до директора.

— Чим живе сучасний директор, як йому працюється в такому складному сьогоденні?

— Сказати, що живеться легко, то не сказати нічого. Проблем вистачає. Передовсім непокоїть стан технічного забезпечення автобусного парку. Машини зношені, не вистачає запчастин, а на нові — грошей катма. Не секрет, що пасажирський транспорт для держави збитковий. Більшість наших громадян через нестатки, а то й зазвичай, їздять безоплатно, а це, хоч і невеликі, та гроші. Адже собівартість проїзду вдвічі більша від вартості проїзду. А додайте сюди ще виламані двері, порізані, пошматовані сидіння тощо. Та проте все тішу себе думкою, що такі часи минуть, і транспорт, як у всьому світі, даватиме державі прибуток, а людям — вдоволення від поїздок. Крім усього, існує цілий ряд пільговиків. Я, звісно, не проти надання пільг тим, хто на них має право, та нехай вони будуть цільовими. Ніде в світі нема безплатного транспорту.

— Нині всім сутужно. Але наскільки мені відомо, ви не тільки зуміли зберегти колектив, а й забезпечили його роботою...

— То правда. У нас трудяться 1600 працівників. Якщо говорити про зарплату, то середній її рівень 20-22 мільйони. Звісно, той, хто працює ліпше, більше й одержує. До того ж ми всіляко намагаємося підтримати наших людей. Так, ми єдине підприємство, яке утримує власний дитсадок, має на Чорному морі базу відпочинку «Дельфін». У приміщенні АТП є магазин, ательє. Це, звичайно, не бозна-що, та все-таки поміч. Тож недарма люди у нас дорожать своїм місцем. А ще, і це дуже відрадно, чимало наших працівників займаються раціоналізаторством та винахідництвом. Торік, приміром, серед 33 київських підприємств ми посіли друге місце з винахідництва та раціоналізаторства. Так, розроблена автослюсарем Павлом Мусійчуком гальмівна система впроваджена не лише в нас, а й в Америці, Німеччині. Тож, як бачите, не сидимо, склавши рук.

За ініціативою інженерно-технічних працівників та водіїв АТП 13028 на двох автобусах «Ікарус- 250» та «Ікарус-260» Дніпропетровським авторемонтним заводом встановлено двигуни УТД-20 з бойової машини піхоти виробництва Токмацького заводу «Південдизельмаш» Запорізької області.

Випробування на маршрутах показали, що наш український двигун — потужний, економічний, удвічі надійніший навіть від двигуна «Рено» виробництва Франції, встановленого на автобусі ЛАЗ-52523.

Днями на Львівському заводі з ініціативи генеральних директорів «Південдизельмаш» А. Чемериса та ВАТ ЛАЗ С. Давидяка, спеціалістів АТП 13028 двигун УТД-20 з бойової машини піхоти буде встановлено на ЛАЗ 52523. Таким чином буде створено перший вітчизняний автобус з українським «серцем». Додамо, що цей двигун на третину дешевший від французького, а надійність його у роботі набагато більша.

Проплату за створення технічної документації цього автобуса, конструкторську розробку та експериментальні випробні роботи проведе Київська міська держадміністрація з інноваційного фонду.

У результаті цієї спільної і плідної співпраці і буде розв'язані дві проблеми: завод «Південдизельмаш» оживе і працюватиме, люди України їздитимуть з комфортом.

Незважаючи на економічні труднощі, на базі нашого АТП створили автоцентр «Київ ВАТ ЛАЗсервіс», де проходять технічне сервісне обслуговування львівські автобуси з двигунами фірми «Рено» (Франція), «Ікаруси» з угорськими двигунами. Відкрили ми також відділ зовнішньоекономічної діяльності, завдяки якому одержуємо запчастини до «Ікарусів» як з Угорщини, так і з Німеччини.

— Чи вдовольняє директора сьогодення АТП?

— Сказати «ні» — надто категорично. Але й відповісти «так» — неможливо. Парк зношений, є в ньому машини ще 1984 року випуску. Це тоді, коли «Ікаруси»,приміром, служать 3-4 роки. Однак навіть за такої ситуації ми робимо все можливе, щоб підприємство розвивалося. Вперше в Україні в нашому парку проходить випробування новий спарений ЛАЗ-6206 завдовжки 17,5 метра. Цей автобус на півтора метра довший від інших, має «мерседесівський» двигун. Тож його переваги очевидні. До речі, він обслуговує пасажирів на 17-му маршруті. Маємо і 19 новеньких автобусів з двигуном французької фірми «Рено», 18 — ПАЗів, які перевозять пасажирів у пагорбистих приватних секторах Києва.

Зрозуміло, цього транспорту замало для чітких пасажироперевезень. У години «пік», як правило, автобуси переповнені. Годі й говорити про якісь зручності чи комфорт.

— Попри все, кожен з нас живе надією на краще майбутнє, накреслює плани, малює перспективи...

— Ми теж сподіваємося на ліпші часи. Але сподівання сподіваннями. Тому вже цього року плануємо закупити 10 автобусів «Міцубісі» для міжнародних перевезень. Саме ведемо переговори з турецькою фірмою щодо їх придбання. Для цих рейсів відібрали 27 водіїв. Гадаємо, це теж додасть нам певності у завтрашньому дні.

— Щасти вам. Дякую за розмову.

Інтерв'ю взяла Надія КУЗНЕЦОВА.

Ціни на основні продукти харчування на ринках України

Базарний день на 17.06.96р.	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сир жирний	Помідори	Огірки
Кіровоград	350-400	380-500	100-120	280	240	300	150
Сімферополь	400-450	450-500	110-120	350-400	180-200	220-250	130-160
Київ, Лук'янівський ринок	500-550	600-650	120	350	300-350	300-350	150

Незабаром дозріє згода?

Учора в Кишиневі відбувся черговий раунд переговорів між керівництвом Молдови та Придністровської Молдавської Республіки. Серед інших документів було обговорено і деякі пункти меморандуму про основні засади врегулювання конфлікту в Придністров'ї.

Цей документ сторони мали підписати ще у травні. Але поки що узгоджено не всі його положення. Меморандум, втім, буде підписано, швидше за все, ближчим часом, і це відкриє шлях до конкретного розв'язання проблеми статусу Придністровського регіону. А тут уже сторонам доведеться, як то кажуть, довго посидіти. «Не думаю, що придністровські лідери підуть на поступки в усьому, але вважаю, в найкоротший термін наші переговори мають привести нас до спільного знаменника», – так оцінює шанси на успіх президент Молдови Мірча Снєгур.

Безперечно, на подальший хід переговорів вплинуть результати президентських виборів у Росії. Не таємниця, що в Тирасполі воліли б бачити «на кремлівському троні» Геннадія Зюганова: тоді можна було б говорити про ще більшу підтримку Москвою ніким не визнаної республіки, аж до беззастережного її визнання. Але все чіткіше вимальовується перемога Бориса Єльцина, отож, швидше за все, придністровці матимуть те, що мають: змушені будуть домовлятися з Кишиневом.

Участь у вчорашніх переговорах брав і представник Президента України у врегулюванні придністровського конфлікту Євген Левицький. Нагадаю, нещодавно Тирасполь знову відвідав заступник міністра закордонних справ України Костянтин Грищенко. Отож, активізація переговорного процесу між Кишиневом і Тирасполем відбувається одночасно з активізацією посередницьких зусиль України.

Анатолій МАРЧЕНКО.

ПОЛІТИКА ПЛЮС ЕКОНОМІКА – БУДЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Як ми повідомляли, минулого тижня в Баку перебувала делегація Верховної Ради України на чолі з першим заступником Голови Верховної Ради Олександром Ткаченком. Окрім участі в сесії ПАЧЕС, українські парламентарії мали зустрічі з керівництвом Азербайджану.

На думку Олександра Ткаченка, нині політичні відносини України та Азербайджану випереджають економічні. Адже торік Баку з офіційним візитом відвідав Президент України Леонід Кучма, який запросив тоді до Києва і свого колегу Гейдара Алієва (приїзд його до Києва плановано на осінь). Хоча держави й досі не мають повноцінних дипломатичних представництв у Києві та Баку, і це, звичайно, аж ніяк не сприяє встановленню належних економічних зв'язків.

— А вони нині якщо не на нульовому рівні, то майже на такому, — вважає Олександр Ткаченко. — Ще недавно ми вигідно співробітничали. Україна продавала Азербайджану хліб, цукор, м'ясні продукти і продукцію машинобудування, призначену для нафтохімічної промисловості. Закуповувала бавовну, вовну, нафту і нафтопродукти, переважно мастила. А торік одержали з Азербайджану лише 1,2 млн. тонн мастильно-паливних матеріалів —це мінімум, це на рівні 200 тис. тонн нафти. В Азербайджані, до речі, видобувають її 12-14 млн. тонн щорічно...

Під час зустрічей Олександра Ткаченка та українських парламентарів із Президентом Азербайджану Гейдаром Алієвим і головою парламенту Расумом Гулієвим було намічено ряд першочергових заходів для виправлення ситуації. Незабаром мають бути створені робочі групи при кабінетах міністрів обох держав. Їхнє завдання – створити інтеграційну систему співробітництва. Вже наступного року мають запрацювати спільні підприємства. Також сторони домовилися, що в парламентах двох держав депутатські групи з міжпарламентських зв'язків мають сприяти законодавчому забезпеченню пожвавлення економічних відносин.

Українські парламентарії обговорили зі своїми азербайджанськими колегами власні проблеми із прийняттям Конституції. Їхні співбесідники в цьому компетентні: адже в Азербайджані Основний Закон вже прийнято.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку: Олександр Ткаченко.

Хроніка. Факти. Події

● Лондон

Шпигунські пристрасті

Британська розвідка МІ-6 вела шпигунську діяльність проти Франції, скуповуючи французьку технологію стеження за атомними підводними човнами. Згідно з відомостями, одержаними з поінформованих джерел лондонською газетою «Санді таймс», торік МІ-6 заплатила французькому інженерові, що працював на базі французьких ВМС у Бресті, сотні тисяч фунтів стерлінгів за інформацію щодо новітніх французьких досліджень у галузі супутникового спостереження за субмаринами.

● Каїр

У Палестині буде конституція

Законодавча Рада палестинської автономії оприлюднила перший проект конституції Палестини. Згідно з документом, влада у Палестині є «парламентська й демократична», що грунтується на «політичному плюралізмові». В проекті столицею Палестини проголошено Єрусалим, який визнається «священним містом» для представників трьох монотеїстичних релігій. Рада закликала населення розпочати обговорення проекту, перш ніж його буде винесено на розгляд законодавчого органу.

● Тирана

Обирають парламент...

В Албанії в неділю в 17 виборчих округах відбулося повторне голосування по виборах у народне зібрання (парламент) республіки. У ньому, за попередніми даними, взяли участь майже 60 відсотків виборців, що трохи менше, ніж у першому турі 26 травня. Представники лівих опозиційних партій бойкотували вибори. Підсумки голосування ще не оголошено, проте вони істотно не вплинуть на склад парламенту, де більшість місць уже виборола правляча Демократична партія, яку очолює президент країни Салі Беріша.

● Бухарест

... І мерів

Низька активність виборців характеризувала другий тур виборів до органів місцевої влади Румунії, що відбувся в неділю. За даними на 18 годину місцевого часу, в країні проголосувало менш як 40 відсотків виборців, і роботу виборчих дільниць було продовжено до опівночі. Проте у другому турі кількість проголосувавших не має значення: згідно з виборчим законом, вибори будуть визнані як такі, що відбулися у будь-якому разі.

● Веллінгтон

Прокинувся вулкан

Клуби диму та попелу викинув учора на кілька кілометрів у небо вулкан Руапеху на острові Північному (Нова Зеландія). Як повідомила місцева влада, розпечені викиди завалюють населені пункти, що розташовані поблизу. Через виверження перекрито кілька шляхів у районі вулкану. Повідомлень щодо жертв не надходило, проте новозеландська влада привела до стану повної готовності рятувальні служби, поліцію й станції швидкої допомоги.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" і зарубіжних інформагентств.

Коментар

НАЙКРАЩИЙ БІЗНЕС?

Минулої неділі в Румунії відбувся другий тур виборів до місцевих органів влади. Тепер румунські політики мають змогу зосередитися на підготовці до найголовніших цьогорічних баталій: виборів президентських і парламентських.

Поки що невідомо про остаточні результати виборів, але показовим є підсумки першого туру, що відбувся 2 червня. Населення країни поставилося тоді до обрання місцевого керівництва досить байдуже, депутатів було обрано трохи більш як у половині округів. На відміну від виборців, надзвичайно високу активність виявляють самі кандидати у депутати. Статистика свідчить, що до місцевих органів влади балотувався кожен 83-й (!) румун (мабуть, серед дещо більше половини населення країни, яке все-таки прийшло до виборчих дільниць, значну частину становили самі кандидати у депутати). Очевидно, політика в Румунії — найприбутковіший бізнес.

Втім, минулі вибори в Румунії розцінюють і як генеральну репетицію перед осінніми парламентськими й президентськими виборами. Адже хід їх багато в чому залежатиме від того, хто керуватиме на місцях. Отож не дивно, що найбільше кандидатів у депутати місцевих органів виставила правляча в державі Партія соціальної демократії Румунії (ПСДР) — майже в усіх виборчих округах. Її лідер, нинішній президент Румунії Іон Ілієску, поки що не заявив про намір боротися за свою нинішню посаду; очікується, що він зробить (або й ні) це після з'ясування ситуації з місцевою владою.

На другому місці за виборчою активністю стояла коаліція опозиційних партій Демократична конвенція (ДК): вона виставила своїх кандидатів у 87 відсотках виборчих округів. За попередніми даними, опозиція втерла носа ПСДР у столиці: її представник Віктор Чорбя виборов крісло генерального мера Бухареста, залишивши позаду відомого тенісиста, колишнього чемпіона Уімблдона Іліє Настасе. Цікаво, що проти його обрання різко виступили бухарестські цигани. «Ми не гарантуємо безпеки в місті, якщо мером буде обрано Чорбю», – заявив напередодні виборів Меделін Войку, син відомого циганського скрипаля Іона Войку. А порядок у багатьох бухарестських кварталах залежить саме від циганських «баронів».

Зрозуміло, найбільше дискутувалися останнім часом внутрішні проблеми: кандидати у мери, як правило, обіцяють виборцям побудувати дороги або поліпшити роботу міського транспорту, а не об'єднати, скажімо, Румунію й Молдову. Щодо проблем зовнішніх, то, наприклад українсько-румунський віз залишається на тому самому місці, де й був. Бурхливі зимові дискусії щодо острова Зміїний та чинності румуно-радянських договорів змінилися, схоже, на політичну апатію, викликану відсутністю якихось видимих перспектив на просування вперед, до укладення базового політичного договору. Росіяни, до речі, з румунами нещодавно домовилися: Румунія відмовилася від своєї вимоги включити до тексту румуно-російського договору положення про засудження пакту Ріббентропа—Молотова; опозиція, звичайно, розцінила це, як «позбавлення румунського народу етнічної, мовної, громадянської і територіальної цілісності» і звинуватила в цьому президента Ілієску.

Анатолій КЛЕПКО.

Про кого говорять

ЮПІТЕРУ ЗАБОРОНЕНО!

Недавно італійська газета «Корр'єре делла сера» опублікувала сенсаційну новину. Виявляється, Президент Франції Жак Ширак має любовний роман зі знаменитою італійською актрисою Клаудією Кардинале.

Про це перешіптуються давно, проте жодна зі сторін не має наміру спростовувати чи підтверджувати цю інформацію. Чому? Чоловік Клаудії Паоло Скуїтьері, який почувається трохи зайвим у цьому «трикутнику», порадив шукати відповідь в Єлисейському палаці. Сама Кардинале заявила, що не обговорюватиме це питання з пресою без консультацій з адвокатом.

Ця жінка ніколи не страждала від байдужості чоловіків. У неї двоє позашлюбних дітей. Свою кар'єру почала у 18 років, здобувши перемогу на конкурсі краси. Далі все було справою часу: посипалися пропозиції від кінопродюсерів, і вже через два роки Клаудія вперше знялася в кіно.

Інтрига із Шираком, звичайно, збільшить популярність Клаудії як кінозірки. Але чи потрібен цей скандал Шираку? Це саме той випадок, коли зміст старої приказки звучить по-новому: що дозволено бику, не дозволено Юпітеру.

Експрес-інтерв'ю

Ніщо не коштує так дорого...

В угорському місті Ніредьгазі підписано договір про співробітництво Українського союзу промисловців і підприємців, який очолює Анатолій Мінченко, та Угорського спілкою промисловців, де головує Силеш Габор. Про мету такого документа кореспондент «Голосу України» Людмила Фісюн попросила розповісти торгового секретаря Угорської Республіки в Україні Бертолана СЕНТПЕТЕРІ:

— Основна мета угоди — обмін інформацією. Підприємці наших держав зможуть своєчасно отримувати інформацію про виставки, які відбуваються, про потенційних партнерів і — що найважливіше — про всі особливості та зміни у законодавстві країн. Також домовилися, що вони представлятимуть інтереси спілок: угорська в Україні, українська — в Угорщині.

У важливості угоди переконала, зокрема, традиційна виставка «Схід-Захід» у Ніредьгазі, у якій взяли участь фірми з восьми держав. Запрошували й українських підприємців. Розуміючи їхні фінансові труднощі, навіть встановили 50-відсоткові пільги щодо оплати за участь і відвели окремий день. Проте приїхали лише... дві фірми.

З'ясувалося, бракувало бізнесової інформації. Тому українські підприємства не змогли вчасно зорієнтуватися. Наприклад, в останню мить відмовилися від участі кілька фірм з Луцька. Як вони пояснили, не встигли впоратися з організаційними питаннями.

Нині угорські й українські підприємці готуються до участі у виставках в Ужгороді, Івано-Франківську, Луцьку та Світловодську.

«Телефон мені — як ікона. Телефонна книга — триптих»

Реальні інвестиції

СПІВАВ свого часу Володимир Висоцький, коли додзвонитися кудись телефоном було проблемою. Телефонуючи сьогодні до будь-якої країни світу чи до тещі в Бердичів, мало хто пригадує, що кілька років тому не лише міжнародний, а й міжміський дзвінок забирав чимало часу. Не кажучи вже, що дуже низька була ймовірність такої розмови взагалі або що її не буде перервано на півслові. Так само забувається, що лише у квітні 1995 року Україна ввела власний міжнародний код і таким чином здобула цілковиту телекомунікаційну незалежність. Тож, мабуть, сьогодні в Україні немає людини, яка б не знала, що це великою мірою стало можливе завдяки акціонерному товариству УТЕЛ, заснованому в 1992 році як спільне підприємство, в якому 51 відсоток акцій належить державі, по 19,5 відсотка — американській компанії АТіТ та німецькій Дойче Телеком АГ та ще 10 відсотків — голландській компанії РТТ Телеком. Того ж таки 1992 року було введено в дію першу міжнародну станцію, що дало можливість мешканцям України телефонувати за кордон, користуючися прямим зв'язком. Відтоді УТЕЛ встановив та ввів у дію ще 20 таких станцій в обласних центрах, відтак із введенням нинішнього року ще чотирьох станцій буде завершено розбудову цифрових вузлів міжміської телефонної мережі України. Зазначимо, що УТЕЛ сьогодні найбільший іноземний інвестор в Україні — за час, що минув, через УТЕЛ у розвиток мережі зв'язку України вкладено близько 100 мільйонів доларів США. Ця цифра досить значна, особливо коли врахувати, що поки що закордонний капітал в Україну не дуже й поспішає. Наш кореспондент зустрівся із першим віце-президентом УТЕЛ Олександром ГОЛОВАТЕНКОМ і попросив його докладніше розповісти про майбутні інвестиційні програми та поділитися секретами успіху акціонерного товариства.

— Оглядаючись назад, які події в житті акціонерного товариства, та й загалом на шляху становлення новітньої телекомунікаційної мережі України ви хотіли б виокремити?

— Звичайно, найперше згадується відкриття у 1992 році першої міжнародної цифрової телефонної станції в Києві, в результаті чого Україна отримала власний міжнародний зв'язок. А після того було відкриття 20 міжнародних станцій в обласних центрах, отримання Україною власного міжнародного коду «380». Тож коли 1992 року кількість міжнародних розмов на місяць становила 5 мільйонів хвилин, то 1995 року цей показник зріс до 20 мільйонів. Зрозуміло, що збільшилась і кількість прямих міжнародних напрямів (з 3 у 1992 році до 32 у 1995) та кількість закордонних телефонних компаній, з якими УТЕЛ має взаєморозрахунки (з 26 у 1992 році до 200 нині). Відповідно збільшився штат УТЕЛ: на початку він налічував близько 20 співробітників, а нині становить майже 1200.

— Чи не могли б ви докладніше розповісти про кадрову політику компанії, зокрема про те, де ви берете фахівців? Бо ж саме фахівці визначають майбутнє будь-якої справи.

— Здебільшого в УТЕЛ працюють місцеві фахівці: із загальної кількості персоналу лише 12 чоловік є західними спеціалістами, що становить 1 відсоток. Тобто ми не бачимо потреби в тому, щоб шукати фахівців за морями. Інша річ, ми приділяємо багато уваги постійному підвищенню кваліфікації персоналу — тільки протягом минулого року 534 співробітники компанії пройшли навчання на різних курсах.

— До речі, коли зайшла мова про минулий рік, то чи не могли ви докладніше розповісти про його результати?

— Думаю, що це запитання варто розділити на два пункти, оскільки можна говорити як про технічні, так і про фінансові результати року. Так-от, коли йдеться про фінанси, то 1995 рік відкрив для нас нові можливості, адже порівняно з 1994 роком доходи компанії у твердій валюті зросли на 36 відсотків, склавши загалом 72,1 мільйона доларів США, а прибутки сягнули 15 мільйонів доларів, що вдвічі перевищує показник 1994 року. Щодо технічних результатів, то предметом головної уваги УТЕЛ в Україні була і залишається мережа станцій міжміського зв'язку. Зокрема, протягом 1995 року такі станції загальною ємністю 23830 магістральних з'єднувальних ліній та 7616 абонентських номерів було введено в Житомирі, Донецьку, Сумах, Вінниці, Харкові та Сімферополі. Сприяючи під'єднанню місцевих станцій до цифрової мережі своїх станцій, УТЕЛ надала фінансову допомогу практично всім обласним підприємствам електрозв'язку України на загальну суму близько 442 мільярди карбованців. Також протягом року на працюючих станціях УТЕЛ відбувалася модернізація програмного забезпечення без переривання зв'язку для 8 мільйонів абонентів України. Одночасно задля зростаючих потреб на 14040 портів розширено ємність міжнародної станції. Так само минулого року Укртелекомом за фінансової підтримки УТЕЛ було введено в експлуатацію волоконно-оптичні кабелі, які з'єднали Україну з Польщею, Угорщиною та Словаччиною, стала до ладу радіорелейна лінія зв'язку Чернівці—Софія. Крім того, через міжнародну станцію УТЕЛ став проходити трафік на країни Балтії. Сьогодні станції УТЕЛ обробляють трафік абонентів як державних мереж, так і мережі приватних операторів, що вже з'явилися в Україні. Ми відкриті для такого співробітництва.

— Очевидно, все перелічене позначилося на якості зв'язку?

— Безперечно. Скажімо, вже нинішнього року ми плануємо ввести в дію нову систему сигналізації на телефонній мережі С-7, що дасть можливість на 25 відсотків скоротити час, необхідний для з'єднання та роз'єднання викликів. До того ж я хотів би зазначити, що в результаті вже втілених заходів кількість успішно завершених вхідних телефонних розмов становила на кінець 1995 року 40 відсотків, що на 4 відсотки більше від показника на початок того ж року, а успішно завершені вихідні виклики, відповідно, становили 44 відсотки, що перевищує січневий результат на 2,5 відсотка. Зазначу, така тенденція спостерігалася на тлі загального збільшення кількості дзвінків, що склало в середньому 1 мільйон спроб на місяць. Проте компанія не збирається заспокоюватися досягнутими результатами. Зокрема, поліпшенню якості зв'язку сприятиме спільне з обласними підприємствами електрозв'язку будівництво додаткових з'єднувальних ліній та відкриття Центру експлуатації та технічного обслуговування, а тому можемо сподіватися, що до кінця нинішнього року кількість успішних викликів зросте ще на 4—5 відсотків, а це наблизить телекомунікаційну систему України до світових стандартів.

—Знаєте, навіть не віриться, що все, про що ви розповіли, зроблено за останні кілька років. Бо, зрештою, дуже важко звикнути, що зв'язатися телефоном із будь-якою країною світу — це дуже просто. Думаю, не помилюся, коли скажу, що дуже й дуже багато громадян України поки що сприймають це як щось нереальне. Але факт залишається фактом. Тому попросив би вас розповісти про плани на нинішній рік, щоб ми, принаймні, знали про нові можливості.

— 1996 рік обіцяє бути успішним у багатьох відношеннях. Зокрема, плануємо завершити багато довгочасних проектів. Зокрема, будівництво останніх 4-цифрових міжміських станцій у Херсоні, Тернополі, Рівному та Луцьку. Плануємо почати розширення вже існуючих станцій, у тому числі перетворення Львівської міжміської станції на міжнародну. Плануємо також почати використання волоконно-оптичного кабелю Італія—Туреччина—Україна—Росія як у південних регіонах України, так і за її межами. Це значно полегшить зв'язок і в Україні, і з усім світом. На міжнародній арені УТЕЛ разом з Укртелекомом працюватиме над переключенням трафіку з країнами СНД на міжнародну станцію: вже маємо ємності для його прийому, тож якщо буде досягнуто відповідних домовленостей, він стане значним і постійним видом діяльності компанії. Крім того, домовленості між існуючими та новими операторами телекомунікацій сприятимуть розширенню взаємних контактів України з усіма країнами світу: нові прямі з'єднання з використанням кабельних та супутникових маршрутів плановано відкрити за 11 напрямками.

— Це, так би мовити, зовнішня політика компанії, але багатьох наших читачів цікавить, що УТЕЛ робитиме задля поліпшення місцевого зв'язку?

— Як я вже казав, головним своїм завданням компанія бачить надання послуг з міжнародного та міжміського зв'язку. Проте з нинішнього року наша політика поширюватиметься і на збільшення телефонної щільності в Україні. Зокрема, вже в 1996 році ми плануємо виділити 43 мільйони доларів для фінансування зусиль Укртелекому щодо встановлення 120 тисяч нових ліній місцевого зв'язку. З 1995 року впроваджується пілотний проект, який передбачає створення 28 тисяч місцевих ліній у Закарпатській, Львівській, Івано-Франківській, Хмельницький, Черкаській та Дніпропетровській областях. Його загальна вартість — понад 4 мільйони доларів США. Врешті-решт, сьогодні завдяки нашим зусиллям мільйони людей уже користуються перевагами якісного, надійного зв'язку. В майбутньому до них приєднаються ще мільйони. Тож до того часу, коли національна телекомунікаційна мережа сягне рівня світових стандартів, у нас ще довгий шлях. І на те потрібні не мільйони, а мільярди доларів інвестицій. Ми сподіваємося бути надійним партнером у цій нелегкій справі для наших українських засновників — державних підприємств електрозв'язку.

Вів розмову Сергій ЛАВРЕНЮК.

Повертаючись до надрукованого

Сімнадцять ревізій

шукали кримінал у роботі спільного українсько-молдовського підприємства «Дністрове гроно»

Саме стільки разів переступали поріг згаданого СП перевірльники. Що не місяць — то й «добрий день». А то й двічі протягом місяця. Як це було у червні. Або й три — у вересні (мова йде про минулий рік). «Дністрове гроно» трясли, як грушу, й у нинішньому році. А дорогу до міста Могилева-Подільського (це на кордоні з Молдовою), де розмістилося СП, обласні контролери, здається, вивчили як свої п'ять пальців. Представники яких тільки служб не побували тут: податкової інспекції, КРУ, податкової міліції тощо. Знайшов час заглянути на підприємство і начальник податкової інспекції області. Слідом за ним поріг бухгалтерії СП переступила ще одна поважна особа — начальник обласного КРУ. Фраза «До нас приїхав ревізор» для робітників підприємства стала сакраментальною: декотрі навіть вживали цей вислів замість привітання.

Про всі перипетії, що відбуваються довкола підприємства з іноземними інвестиціями, «Голос України» розповідав торік у публікації «Грона гніву» над «Дністровим гроном». Прикро казати, але, здається, ми тоді не допомогли колективу, а ще більше нашкодили. Після виходу газети знову було створено комісію. Цього разу вже за вказівкою голови облради. І все, як кажуть, повернулося на круги своя. І ще з більшою запопадливістю: якне-як тепер контролери отримали завдання від першого керівника області.

Під час одного з їхніх приїздів на завод сталося непередбачуване — їм відмовили дати документи для перевірки. По-перше, щойно, закінчилася попередня ревізія. По-друге, на той час директор був у від'їзді, і головний бухгалтер Володимир Швець попросив перенести час перевірки. На це заступник начальника податкової інспекції області Сергій Джигалов зреагував посвоєму. Точніше, скористався правом, наданим законом: було накладено арешт на банківський рахунок СП. Не знаю, чи варто було вдаватися до такого крайнього заходу, але після того протягом місяця трудівники перебували у вимушених відпустках. А контролери «копали». Комплексна перевірка фінансово-господарської діяльності СП «Дністрове гроно» закінчилася лише у нинішньому році. Її результати коментує начальник податкової інспекції області Василь ЛЕВЧЕНКО:

— Ми сподівалися, — каже Василь Федорович, — що виявимо великі фінансові порушення, а може, і зловживання, завдяки чому значні суми коштів поповнять бюджет. Принаймні так мене інформували перед початком перевірки. Ось цим і зумовлене скрупульозне ставлення до перевірки. Доручення на її проведення ми отримали від обласної прокуратури і голови облради. Все ж вилилось не у таку вже й велику суму донарахувань: разом з нашими фінансовими санкціями вона становить приблизно 180 мільйонів карбованців,

— Чим можна пояснити значну кількість перевірок?

На це запитання В. Левченко відповів так: «Ми можемо здійснювати перевірки хоч і щодня. Жодні документи нас тут не лімітують...»

Замість коментаря. СП «Дністрове гроно» сьогодні не працює. Іноземний інвестор розгублений: повернути вкладені кошти українська сторона не в змозі — у держгоспу їх просто немає. Продовжувати роботу? «А де гарантія того, — каже директор підприємства Лев Шварц, — що завтра ще в когось не виникне якась підозра і нам знову не почнуть викручувати руки?..»

Не може позбутися головного болю і голова міськради Петро Бровко. «Це було одне з підприємств, — каже Петро Петрович, — яке постійно робило значні відрахування до бюджету. Тепер його поклали на лопатки, і ми не маємо жодної копійки надходжень. Мало того. Перевірка встановила ще один факт: «Дністрове гроно» переплатило за статтею ПДВ до бюджету зайвих коштів на суму майже три мільярди карбованців. Тепер названу суму має бути повернуто підприємству.

Змінити «грона гніву», що й досі висять над «Дністровим гроном», на милість, по-моєму, могла б облдержадміністрація. Тим паче, що її керівник Микола Мельник пообіцяв підприємцям: якщо тільки перевірка покаже, що у їх діях нема порушень, він твердо стане на їх бік. Підприємці чекають. «Нам би хоч відповідь отримати на своє письмове звернення, — каже директор підприємств Л. Шварц. — Уже скоро рік, як надіслали його Миколі Євтиховичу, а з Вінниці поки що, як кажуть у народі, ні слуху, ні духу...»

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

«Вышел в степь донецкую»,.. але хто?

КИЇВ, Одеса, Санкт-Петербург, Москва... До міст, де вже споруджено пам'ятники їх засновникам, можна буде віднести й Донецьк, адже пам'ятник Джону Юзу (Х'юзу) — практично справа часу.

Лондонський підприємець уперше з'явився у донецьких степах 1869 року і залишив у спадок побудований ним металургійний завод, 90 000 фунтів стерлінгів і робітниче селище його імені (до 1924 року). До речі, Донецьк — чи не єдине в Україні місто, яке змінювало свою назву тричі, залежно від політичної кон'юнктури.

Отже, ініціативна група, підтримана міськвиконкомом, винесла на суд громадськості програму спорудження пам'ятника Юзу. Між іншим, один з ініціаторів відновлення історичної справедливості — Донецький металургійний завод. Треба сказати, що серед тутешніх істориків і краєзнавців немає одностайності в питанні, кого ж вважати засновником Донецька. Опоненти стверджують, і небезпідставно, що на території нинішньої шахтарської столиці поселення існували за сто років до англійського інженера, і його можна назвати лише першим підприємцем, але ніяк не засновником міста. У свою чергу, члени створеного рік тому Фонду відродження Донбасу — Фонду Х'юза, навпаки, запевняють, що є документи, які беззаперечно доводять: «батьком міста» в повному розумінні цього слова був саме англієць. Та, мабуть, у будь-якому разі людина, що наважилася будувати велике підприємство серед незаселеного тоді степу, заслуговує на вдячність нащадків.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Від ювілею до єднання

ЦЬОГО РОКУ українська греко-католицька церква відзначає 400-річчя Берестейської унії. Під гаслом примирення церков розпочалися ювілейні святкування в кожній єпархії і церковній громаді України, а також у Бресті, Вільнюсі та Римі.

По всій Україні тривають урочисті літургії, молебни, виставки художніх творів на християнську тематику, концерти, молодіжні ватри, прощі.

А на урочистостях з нагоди 400-ліття Берестейської унії у Римі двохсотголосий зведений хор, сформований із кращих співочих колективів Львівської та Івано-Франківської областей, виконає «Подячну літургію». Лауреати національних та міжнародних конкурсів — хорові капели «Антей», «Благовіст», «Боян», «Євшан», «Гомін» та «Мрія», камерний оркестр «Віртуози Львова», крім супроводу Служби Божої, яку ієрархи УГКЦ відправлять спільно з Папою Іоаном-Павлом II, дадуть концерти з творів українських і світових класиків.

На знімках: свячення для парафій Івано-Франківщини копій ікони Гошівської Богоматері, яка зникла у воєнні лихоліття; прочани на Ясній горі.

Фото Володимира МИГОВИЧА (Укрінформ).

«Шлях дощу»

Під такою назвою відбулася презентація першої книжки молодого талановитого ялтинського поета Віктора Виноградова в міській бібліотеці імені Чехова. У вступному слові завідувачка музею Лесі Українки Світлана Кочерга наголосила, що вихід у світ книжки Виноградова — не лише творчий здобуток автора, але й надбання усієї української громади Ялти. Вірші поета кваліфіковано проаналізувала критик, член журі літературного конкурсу видавництва «Смолоскип» Роксана Харчук, яка спеціально приїхала на презентацію з Києва. Високо підняту нею планку підтримав блискучий скрипаль Назім Аметов, котрий виконав твори Баха, Паганіні та власні композиції.

А в центрі уваги, звичайно, були поезії Віктора Виноградова в авторському виконанні.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

У номер

● *Донецьк*

«Регіон» пропонує вижити

Науково-практична конференція «Регіон: стратегія виживання і розвитку Донбасу», що вже вдруге пройшла у Донецьку, зробила спробу якщо не побудувати ринок, то принаймні знайти найкоротший шлях до нього. Під гаслом, винесеним у назву конференції, організатори заходу — обласна держадміністрація, Донецький держуніверситет, Донецький науковий центр Національної академії наук України, Фонд підтримки прогресивних реформ, Українська спілка промисловців і підприємців — зібрали провідних учених, бізнесменів, політиків, представників місцевої влади, які виклали конкретні пропозиції щодо виробничого й соціального розвитку регіону.

Найголовнішою була проблема вугільної галузі, для розв'язання якої, вважають учасники конференції, потрібно розробити державний паливно-енергетичний баланс. Центральною ланкою такого балансу має бути механізм ціноутворення на вугільну продукцію, що одночасно забезпечував би конкурентоспроможність українського «чорного золота» та компенсацію витрат вуглевидобувним підприємствам.

● *Запоріжжя*

«Люфтганза» сушить голову

Запоріжжя готове стати «воротами»... Уточнимо — для пасажирів німецької авіакомпанії «Люфтганза» у південно-східну Україну. Про це під час зустрічі з делегацією «Люфтганзи» заявив перший заступник голови обласної держадміністрації Володимир Пікінер. Додавши, що запорізький край нині має міцні зовнішньоекономічні зв'язки — за часткою в національному експорті посідає третє місце серед областей України.

Регіональний директор відділу Центральної та Східної Європи німецької авіакомпанії Гюнтер Отт не приховував, що керівництву «Люфтганзи» доведеться добре посушити голову над розв'язанням проблеми, кому віддати перевагу: Запоріжжю, Дніпропетровську, Донецьку чи Харкову.

До смаку літературним гурманам

У Маріупольській бібліотеці імені Короленка відкрито літературний музей. Його експозиція, в якій використано рідкісні матеріали з приватних колекцій, складається з розділів «Пушкін і Приазов'я», «Маріупольський сад Серафимовича» і «Маріуполь літературний». Основні фонди передав музеєві місцевий краєзнавець Аркадій Проценко. Новий музей став клубом спілкування літературних гурманів міста, місцем зустрічі маріупольських прозаїків, поетів, публіцистів.

На знімку: маріупольський письменник і бард Микола Новосьолов організував у музеї презентацію своєї книжки «Юдоль земна».

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ).

Незабутні

Як нині збирається вічно юний Олег...

ОДНОМУ з активістів легендарної організації «Молода гвардія» Олегові Кошовому нинішнього червня виповнилося б 70 літ...

Всього один рік, з 1939-го по 1940-й, прожив Олег у Каневі, але той рік залишив для юнака незабутні спогади. Разом з учителями і друзями Олег часто бував на Чернечій горі, спостерігав, як закінчують будівництво напроти красивої споруди — музею Великого Кобзаря. Як найкращий учень, Кошовий був присутній на його відкритті та на святкуванні 125-ї річниці з дня народження поета. У той час перебував у Каневі на урочистостях Олександр Фадєєв. Хто міг уявити тоді, яке жорстоке випробування підготують для обох, досі незнайомих людей, їхня доля та історія!

У день народження Олега Кошового біля колишньої школи, де він навчався, а нині встановлено його погруддя, зібралися канівчани й вшанували світлу пам'ять земляка теплим, зворушливим словом, поклали до підніжжя монумента червневі квіти. Прозвучало на зібранні звернення до властей міста, учителів, школярської молоді відновити музей Олега Кошового.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Спорт

Усупереч скептикам

Чемпіонат Європи. Фінальна частина. Другий тур. Група А. Бірмінгем. **Швейцарія — Нідерланди. 0:2.** 0:1 Кройфф, 66, 0:2 Бергкамп, 80.

Лондон. **Шотландія — Англія. 0:2.** 0:1 Ширер, 53, 0:2 Гаскойн, 78.

	В	Н	П	М	О
Англія	1	1	0	3-1	4
Нідерланди	1	1	0	2-0	4
Швейцарія	0	1	1	1-3	1
Шотландія	0	1	1	0-2	1

Група В. Ньюкасл. **Болгарія — Румунія. 1:0.** Стоїчков, 3.

Лідс. **Франція — Іспанія. 1:1. 1:0** Джоркаєфф, 48, 1:1 Камінеро, 85.

Болгарія	1	1	0	2-1	4
Франція	1	1	0	2-1	4
Іспанія	0	2	0	2-2	2
Румунія	0	0	2	0-2	0

Група С. Ліверпуль. **Чехія — Італія. 2:1.** 1:0 Недвед, 5, 1:1 К'єза, 18, 2:1 Бейбл, 36.

Манчестер. **Росія — Німеччина. 0:3.** 0:1 Заммер, 56, 0:2 Клінсманн, 77, 0:3 Клінсманн, 90.

Німеччина	2	0	0	5-0	6
Італія	1	0	1	3-3	3
Чехія	1	0	1	2-3	3
Росія	0	0	2	0-5	0

Група D. Ноттингем. **Португалія — Туреччина. 1:0.** Коуту, 66.

Шеффілд. **Хорватія — Данія. 3:0.** 1:0 Шукер, 54, з пенальті, 2:0 Бобан, 81, 3:0 Шукер, 90.

Хорватія	2	0	0	4-0	6
Португалія	1	1	0	2-1	4
Данія	0	1	1	1-5	1
Туреччина	0	0	2	0-2	0

Що ж, як передрікав у суботньому коментарі в нашій газеті заслужений майстер спорту Володимир Трошкін, на чемпіонаті стало дещо веселіше. Хоча, коли відверто, то ще мало цікавих матчів. Але гострої боротьби не бракує.

Утім, окремі поєдинки другого туру були розцвічені досить яскравими фарбами. Блискуче розібралися з поки що чемпіонами континенту датськими футболістами хорвати — наші недавні суперники по відбірковій групі. До речі, українська збірна може гордитися перемогою над цією командою у тих змаганнях. Цікаво, що відтої хорватська дружина не програла ще жодного офіційного поєдинку.

У Шеффілді підопічні мого доброго знайомого Мирослава Блажевича в першому таймі провели надретельну розвідку. А після перерви в бій вступила чудова хорватська артилерія. Давор Шукер, Звонимир Бобан, Маріо Станич, яких активно підтримували партнери, «замучили» датський захист і воротаря Петера Шмейхеля, подарувавши справжнім цінителям гри феєрверк результативних комбінацій.

Звання фаворита підтвердила й збірна Німеччини. Хоча перший тайм матчу з росіянами був вочевидь за нами. Згадаємо штангу після удару Іллі Цимбаларя й удар на добивання головою Ігоря Коливанова, на який зреагував воротар. А епізод, коли віч-на-віч з Андреасом Кепке вивели Олександра Мостового. Здавалося, що простіше, пробий — і гол. Але форвард, що важко пояснити, пішов на зближення з воротарем.

І після перерви команда Росії грала з гідністю, але без думки та винахідливості в нападі. З нічого організувала собі гол. І, як траплялося за часів збірної СРСР, пішло-поїхало. Німці на чолі зі своїм лідером Юргеном Клінсманном, мов справжні мисливці, свою жертву з рук не випустили.

Взагалі у цій групі постала досить закручена ситуація. Лише німці можуть перевести подих. А от у італійців після сенсаційної поразки від чехів — справжній головний біль. Теоретичні шанси на путівку до наступного етапу мають навіть росіяни.

Красиві голи в цьому турі, окрім Шукера, Бобана та Клінсманна, забили: англієць Поль Гаскойн, француз Юрій Джоркаєфф, чехи Павел Недвед і Радек Бейбл, нідерландець Хорді Кройфф. Отже, в другому турі було на що подивитися, хоч би що там говорили скептики. Можливо, третій буде ще цікавішим. Хотілося б.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: герой матчу з датчанами хорватський форвард Давор Шукер.

Фото Леоніда АЛЄКСЄЄВА.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б18-188 о признании банкротом МЧП агентство «РЕС». Адрес: 320000, г. Днепропетровск, Тополь 1, дом 1, корпус 3, кв.37; расчетный счет № 468042 в ДФ АБ «Инко», валютный счет № 014070604 в ДФ АБ «Инко».

Арбітражний суд по Автономній Республіці Крим м. Сімферополя порушив справу № 1342-2 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Віола» (юридична адреса: 333000, м. Сімферополь, вул. Яблочкова, 14, кв. 15), р/р № 467648 в Кримському республіканському акціонерному банку «Інко», МФО 324485, свідоцтво про реєстрування № 20686382.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подаються до Арбітражного суду по Автономній Республіці Крим (333000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) в місячний термін.

Арбітражний суд по Автономній Республіці Крим м. Сімферополя порушив справу № 539-6 про визнання банкрутом спільного підприємства «Кримбудполімер» (юридична адреса: 333000, м. Сімферополь, вул. Вузлова, 16), р/р № 1609992 в Кримському республіканському управлінні «Промінвестбанку», м. Сімферополь, МФО 324430, свідоцтво про реєстрування № 16504903.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подаються до Арбітражного суду по Автономній Республіці Крим, (333000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) в місячний термін.

Арбитражный суд г. Севастополя (335000, г. Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело № 041/5 о признании банкротом частного предприятия «Майкл-Трейд» (335000, г. Севастополь, ул. Б. Морская, 14, кв. 87, р/с 468399 в Правэкс-банке).

Арбітражний суд Рівненської області (266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справу №9/89-б про банкрутство приватної фірми «Ріо» (юридична адреса: 266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10). Майнові вимоги кредиторів приймаються Арбітражним судом Рівненської області в місячний термін з дня опублікування оголошення.

АО «УКРПРОМСТРОЙГРУППА» ЛИКВИДИРУЕТСЯ. ПРЕТЕНЗИИ ПРИНИМАЮТСЯ В ТЕЧЕНИЕ МЕСЯЦА ПО ТЕЛ. 296-96-56.

1992—1996 рр. Правекс—Банк

1. Великий банк — **ДОБРЕ?!**
2. 4 роки бездоганної роботи: жодної затримки платежів — **ДОБРЕ?!**
3. Операційний день до 18 години і навіть пізніше — **ДОБРЕ?!**
4. Ліцензія на всі види банківської діяльності — **ДОБРЕ?!**
5. Філії і відділення в більшості великих міст України — **ДОБРЕ?!**
6. Кореспондентські рахунки в найбільших банках світу — **ДОБРЕ?!**
7. Банківська таємниця не на словах, а на ділі — **ДОБРЕ?!**
8. Щире й турботливе ставлення до клієнтів — **ДОБРЕ?!**
9. Миттєва конвертація — **ДОБРЕ?!**
10. Оперативне вирішення будь-яких законних доручень клієнтів — **ДОБРЕ?!**
11. Анонімні рахунки у валюті — **ДОБРЕ?!**
12. Індивідуальне зберігання цінних речей клієнтів— **ДОБРЕ?!**

Наша адреса:
Київ-21, Кловський узвіз, 9/2.
Тел.: 294-79-96, 294-85-49, 294-82-22.
Факс: (044) 294-81-03.
Телекс: 631250 ALINA SU.
Ліцензія НБУ № 32.

Ми вважаємо, що добре, і намагаємося зробити ще краще!!! А як вважаєте Ви?

Офіційне представництво
Сукремльського чавуноливарного заводу
СП "Кронтіф-Київ"
Реалізує
ТРУБИ та ФАСОННІ ЧАСТИНИ
ЧК-50, ЧК-100, ЧК-150
Гнучка система знижок !
У Києві:(044) 474-56-09, 474-7207, 474-50-90
У Херсоні: (0552) 53-13-33

Фирма "АРМАТРЕЙД"
продает с доставкой
автотехнику
МАЗ
тракторы
МТЗ
Возможен бартер на
ЗЕРНО, САХАР, МУКУ
др. продукты питания
Тел./факс (017) 268 52 93
(017) 268 40 67

Торговая группа "АСКОНА" (Москва)
ЗАО "ХЭММЕТ"
закупает у производителей и реализует средним и мелким оптом мясо-молочную, рыбную и крупяную продукцию с доставкой в европейскую часть России
Тел.(095) 268-45-18 Тел./факс:(095)956-34-04
Адрес:107113 Москва, Сокольнический вал, 37/10,"Аскона"

---

(044) 294-85-38
(044) 294-84-21
(044) 294-83-66
АВТОСАЛОН ВЕЛЬБОТ
ПОСТІЙНО ПРОДАЄ
АБО ОБМІНЮЄ НА СІЛЬГОСППРОДУКЦІЮ
АВТОМОБІЛІ
ГАЗ, ЗІЛ, КрАЗ, МАЗ, КамАЗ, УАЗ, ІЖ.
НАША АДРЕСА: м. Київ, вул. Железнодорожное шоссе, 53 ком. ВЕЛЬБОТ 2-й поверх.
Р/Р 2467010 в Міському від. ПІБ м. Києва, МФО 322250 "Автосалон ВЕЛЬБОТ "

Кондитерские изделия оптом и мелким оптом со складов в Киеве:
конфеты, печенье, вафли, карамель, шоколад, батончики, холодок, жвачки...
Тел./факс (044) 290-02-03.

САМЫЙ КРУПНЫЙ СКЛАД
запасных частей к болгарским погрузчикам
● около **200** наименований з/ч по каталогам "БАЛКАНКАРА"
- авто- и электропогрузчики
- электроштабелеры ЕВ 818.56
●● электротельферы цепные и канатные
●● тележки гидравлические (2 т)
●●●● Электродрели, углошлифовальные машины
Ремонт и обслуживание а/погрузчиков
Приобретем б/у автопогрузчики

Луганск:
348017, Луганск, ул. Цимлянская, 2
Факс: (0642) 54-03-45
Тел.: 54-70-72, 54-01-02, 54-00-71

Тернополь:
Тел./Факс:
(03522) 2-52-59

КИЕВРЕММЕХ реализует:
АВТОВЫШКИ ТВГ-15, ВС-18
АССЕНИЗАТОРЫ КО-503В
БУЛЬДОЗЕРЫ ДТ-75, Т-170
МУСОРОВОЗЫ КО-413
ИЖ-2715, ПАЗ-3205, УАЗы
ЭКСКАВАТОРЫ "АТЭК", ЮМЗ
Купим: ДТ-75, Т-170, ГАЗ-3309
ТЕЛ.: (044) 450-31-81, 452-18-46, 452-68-96

Предприятие «Днепрторгкомцентр» реализует со склада в Днепропетровске
АВТОШИНЫ
для грузового, легкового и с/х транспорта.
Тел.: (0562)
78-69-07, 78-69-06.
Тел./факс (0562) 78-46-93.

Масла
по заводским ценам
М-8В, М-10В2, М-10Г2К, М-10Дм, М-6з/12Г1, М-14В2, МС-20 и другие
‹немедленная отгрузка,
‹минимальная партия — вагон,
‹в цену не включаются налоги.
Литва, Клайпеда, Шилутес, 119,
тел.: (8-10-3706) 34-03-45, 34-14-99, 34-18-22, факс (8-10-3706) 34-18-91.

УР + FM!
Українське радіо розпочало трансляцію передач на хвилях верхнього діапазону FM, частота 105 мегагерц. Це дозволяє приймати наші передачі на найсучаснішій радіоапаратурі, а для тих, хто бажає реалізувати свої товари та послуги, відкриває нові можливості в організації ефективної радіореклами.
З питань розміщення реклами телефонуйте:
(044) 229-44-13, 229-34-29.
Телефон-факс: (044) 229-17-24.
Наша адреса: Київ, Хрещатик, 26.
Національна радіокомпанія України.

ПРОФЕССИОНАЛЫ ПРЕДПОЧИТАЮТ OPEL
«АВТОХАУС КИЕВ» ДАРИТ ВАМ УДОВОЛЬСТВИЕ ИЗ ЕВРОПЫ
OPEL
Тел.: (044) 224-1334, 244-2918
ул. Красноармейская, 13
СТО - Тел.: (044) 560-9005, 560-8937
ул. Вербицкого, 1, На территории АТП №13004
Официальный дилер
Автомобили с гарантией 1 год. И последующее сервисное обслуживание Комплектация под заказ
ПРЕДОПЛАТА
НА "ASTRA", "VECTRA", "OMEGA" - 15 %
НА "OMEGA MV6", "FRONTERA" - 25 %
OPEL
ОГРОМНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ В ВЫБОРЕ АВТОМОБИЛЯ

Академія муніципального управління провадить прийом студентів на 1 курс для навчання за спеціальностями:
менеджмент у виробничій сфері;
менеджмент у невиробничій сфері;
облік та аудит.
Термін навчання: бакалавр — 4 роки; спеціаліст — 5 років.
Приймають осіб, що мають повну середню освіту.
Прийом документів — до 15 липня.
Навчання за контрактами з органами влади, юридичними та фізичними особами.
Адреса приймальної комісії: Київ-50, вул. Білоруська, № 24; тел. 221-28-54, 213-39-79.

Золоте руно в Колхіді? В Києві

Штрихи до портрета Рауля Чілачави

Можливо, приклад цього грузинського поета може стати аргументом для спростування висновку про те, що любов до батьківщини завжди потребує постійного перебування у своїх етнічних кордонах. Бувають приклади, коли людина по-справжньому розуміє свою національну сутність лише тоді, коли побачить рідні береги здалеку. Данте Аліґ'єрі був переконаний, що всюди на землі йому однаково світить сонце, але серце його завжди у Флоренції, де він з'явився на цей світ.

Можливо, Рауль Чілачава (він автор багатьох збірок поезії, цікавий перекладач, літературознавець, захистив докторську дисертацію) ще й сам не хоче признатися собі, що його талант може проявитися і в прозі. Подумалося про це, коли читав передмову до його підсумкового видання — книжки «Український сон», що об'єднала вірші поета, написані українською та грузинською мовами (останні надруковано, зрозуміло, в перекладі), а також вірші грузинських поетів Давида Гурамішвілі, Галактіона Табідзе, Іраклія Абашидзе та інших, прочитані Раулем Чілачавою по-українськи. В короткому автобіографічному есе «Так і живу» письменник лаконічно описав існування своєї нуртливої душі у створюваному ній таком космосі україно-грузинських культурних стосунків. Це есе, на мою думку, могло б розгорнутися в повість, герой якої став втіленням рівноваги між внутрішнім світом пристрасної творчої натури й мінливим, сповненим оман й ефектних подій, зовнішнім світом.

Для сьогоднішнього культурного буття України уроки Рауля Чілачави дуже повчальні. Адже зрозуміло, що нинішня двомовність — об'єктивна реальність. То яке ж майбутнє чекає нас? Переконаний, вихід із ситуації досить простий: опанування двох мов — і російської, й української. А вперте нав'язування великодержавниками та їхніми прихильниками «другої офіційної мови» — шлях, підказаний невігласами (або, як кажуть росіяни, невеждами). Приїхавши майже 30 років тому до Києва (будучи студентом Тбіліського університету), Рауль Чілачава впевнено став на шлях, який прокладали від України до Грузії ще Давид Гурамішвілі та Микола Гулак. Він не став пропагованим нині українофобами «бікультуралом», отаким собі безрідним кентавром. Навпаки, пізнання духовних світів українського та грузинського народів вивело його на справді світові культурні виднокола.

У передмові до збірки «Український сон» Рауль Чілачава жалкує, що його «юність (власне, уже й молодість), минула якось непомітно, без того особливого кипіння пристрастей та боротьби, про яку з такою гордістю згадують інші». Все було віддано праці за письмовим столом. На жаль, у нашому культурному середовищі ще й тепер, коли вже зрозуміло, що нове життя України може постати лише в результаті постійного невтомного труда (вираз І. Франка), переважають мітингові пристрасті. Ми помічаємо найперше тих, хто голосно говорить, а не тих, хто скромно, цеглина за цеглиною, споруджує УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ. Грузинський поет Рауль Чілачава — один з тих українців, хто добре розуміє, що інтелектуальні межі нації не закінчуються на її державних кордонах. Дякуючи йому, зазвучали грузинською мовою твори Тараса Шевченка, Лесі Українки (останні дні наша поетеса прожила саме в Грузії), Івана Франка, Павла Тичини, Григорія Сковороди, Володимира Сосюри, Миколи Вінграновського, Івана Драча та інших. Він упевнено взяв естафету від Г. Леонідзе, С. Чіковані, К. Лордкіпанідзе, М. Бажана, М. Рильського, П. Тичини.

Олег МАРТУСЬ.

Сонце, пісок і... ноги. **Знімок з журналу «Штерн».**

Юридична консультація

Пенсія з приводу втрати годувальника

Поясніть порядок виплати пенсії з приводу втрати годувальника.

Людмила ДАЦУН.
Дніпропетровська область.

Згідно зі ст. 37 Закону України «Про пенсійне забезпечення» право на пенсію з приводу втрати годувальника мають непрацездатні члени родини померлого, тобто:

діти від першого шлюбу, котрим ще не виповнилося 18 років, а у разі, якщо вони стануть вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, стажистами, то до закінчення навчання в учбових закладах, але не більше як до досягнення ними 23-річного віку;

жінка, що зайнята вихованням дітей до досягнення ними 8 років, за умови, якщо вона не працює.

Згідно з ст. 42 цього самого закону пенсія з приводу втрати годувальника, призначена у разі смерті чоловіка, зберігається за вами і у разі повторного одруження.

Марина КОВАЛЬЧУК.

З телетайпа

Журналістка, коханка, шпигунка

Багаторічною блискучою кар'єрою довелося розплатитися послу Швейцарської Конфедерації в Бухаресті Жан-П'єру Веттовальє за швидкоплинне захоплення румунською журналісткою Флоріанє Жукан. Розвінчав його бухарестський сатиричний щотижневик «Академія Кацавенку». Після цього швейцарці провели офіційне розслідування і зробили висновок, що юна чарівниця — «співробітниця румунських спецслужб», і відкликали дипломата на батьківщину. Невдовзі посол постане перед федеральною поліцією, яка вирішить питання про відкриття кримінальної справи. Тепер в світських колах Бухареста ламають голови над тим, як «балканській тигриці» вдалося закрутити голову сивоволосому кар'єрному дипломатові.

Флоріанє Жукан 21 рік, вона закінчила вечірнє відділення промислово-будівельного технікуму, нині працює в газеті «Євеніментул зілей». Жан-П'єру Веттовальє 49 років, одружений, послом призначений в Бухарест три роки тому.

З кіно — в політику

«З великого сексу йду у велику політику». Про це в інтерв'ю італійській пресі заявила відома американська актриса Шарон Стоун. Її прославила на весь світ серія фільмів, де актриса зіграла ролі фатальних жінок.

«Я вдячна тим, хто допоміг мені стати зіркою, — каже вона. — Але віднині я відмовляюся від цього амплуа і хочу зніматися в фільмах, що змушують глядача думати, піднімати серйозні питання». Недавно вона знялася у фільмі, що осуджує застосування смертної кари, виконавши роль жінки, якій винесено вирок — покарання на електричному стільці. Під час зйомок Шарон Стоун провела багато часу з жінками, котрі справді чекали смертної кари. На її думку, вони могли бути нормальними людьми, але обставини штовхнули їх на злочин і вони стали жертвами жорстоких людей.

Що стосується політичних пристрастей, то Шарон Стоун однозначно виступає за переобрання Білла Клінтона президентом США.

Власні речі державних людей

В Нью-Йорку відкрито виставку власних речей Жаклін Кеннеді-Онассіс, виставлених на аукціон «Сотбі». Перші відвідувачі, якими стали журналісти, побачили понад п'ять тисяч предметів, що належали сім'ї Кеннеді. Вся експозиція навіває особливий настрій і ще раз підкреслює, з якою любов'ю американці ставляться до всього, що стосується сім'ї Кеннеді. Деякі предмети реально пов'язані не тільки з історією США, а й всієї планети. Приміром, в одному із залів виставлений стіл, за яким президент США Джон Кеннеді підписав у 1963 році Договір про заборону випробувань ядерної зброї в атмосфері, космічному просторі і під водою.

Гроші, виручені від продажу каталогів виставки і аукціону, підуть на благочинні акції.

Нашестя НЛО

Якщо вірити мешканцям південних районів мексиканського штату Халіско, останнім часом їх не залишають в спокої нерозпізнані літаючі об'єкти. Як повідомив журналістам начальник поліції міста Сьюдад-Гусман Артуро Кінтана, у відділення надійшли заяви від місцевих жителів, які докладно описали таємничі повітряні апарати, що витворяли в небі складні трюки. Більшість очевидців сходяться на тому, що це овальні об'єкти, які випромінюють незвично яскраве світло, які то застигали на місці, то з величезною швидкістю ховалися за горизонтом. Шеф поліції відзначив також, що «нашестя» НЛО зареєстровано і в сусідніх населених пунктах.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 344041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311109.